The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
162—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 25./253. n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 31. MARTĀ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
162—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
sīkd. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

CIŅA PASAULES APMĒRĀ

JAUNIECELTĀ LATVIJAS SŪTŅA SAV. VALSTĪS A. SPEKKES UZRUNA TAUTIEŠIEM LATVIJĀ

Sūtnis prof. Arnolds Spekke, kas vēl atrodas Romā, ar Amerikas Balss starpniecību 24. martā uzrunāja latviešus dzimtenē. Savā runā viņš teica:

Sūtu jums, mīļie tautieši, sveicienus no brīvās pasaules un lūdzu jūs ticēt, ka visas mūsu labākās domas šeit svešā malā, ir tās, kas ir apdvestas ar ilgām pēc dzimtenes. Mūsu labākie centieni ir vērsti pretim vienam mērķim: darīt iespējamo, lai latviešu tauta, mēs visi, reiz būtu vienoti savā brīvajā Latvijā, kur brīvos vējos atraisītos mūsu sarkanbaltsarkanais karogs.

Bet nesalīdzināmi vieglāki to visu pateikt nekā izdarīt šai laikā, šajā milzīgo pārvērtību laikmetā, kad baigās likteņu sudmalas maļ cilvēku kaulus un cilvēku dvēseles. Nežēlīgs karš ir pieteikts tiem principiem, kuŗus mēs, uzaugdami un šai pasaulē darbodamies, atzinām par svētiem un mūžīgiem.

Nesaudzīga cīņa ir pasludināta tai dzīves jēgai, kuŗu mūsu senču paaudzes saviem pēcnācējiem bija likušas šūpuļos. — tā viņas bija garīgi bruņojušas savas jaunākās audzes, lai latvju tauta ar izturību un lepnumu varētu iziet cauri savas vēstures daudzajiem gadu simtiem, to mocībām un pārbaudījumiem.

Dievs dos, par visām šīm lietām runāšu nākamajās reizēs, bet no cita krasta. Šoreiz gribu pasvītrot vienu, un ,proti, šī mana uzruna, citiem vārdiem, tas fakts, ka varu jūs uzrunāt, kā oficiāli atzīts brīvās Latvijas pārstāvis, dod iecību par kaut ko tādu, kas jāpasaka un jāizcel.

Šis fakts ir nepārprotami skaidrs pierādījums, tam, ka lielas un varenas valstis pasaulē, to vadītāju personās, ir pavisam citos ieskatos par jūsu un par mūsu visu nākotni, nekā jums to diendienā stāsta līdz apnikumam tie vīri Latvijā, kam pašreiz ir, kā teic, „vara un viltus." Un šo vareno valstu priekšgalā stāv Amerikas Savienotās Valstis, savu tālredzīgo un augstās morālās stājas bagāto valstsvīru vadītas, Padomājiet, lūdzami, ko tas īsti nozīmē.

Acīmredzot, visas plašās pasaules sakarībās vēl stāv priekšā gara skaidrošanās, stāv priekšā gari rēķini, un mēs, latvieši, mūsu Latvija, šajos rēķinos ir ieskaitīta. Ja tā nebūtu, tad es jums šodien nerunātu.

Nav cilvēka ziņā sīkumos izkalkulēt notikumus, kas sniedzas viņpus viņa šīsdienas. Vairaities un sargaities no pārgalvībām. Bet kas gan ir cilvēka varā — tā ir cenšanās augt un veidoties un stiprināties tiem laikiem, kas nāk

Pašreiz šim izturības un pašaudzināšanās procesam jūsu mājās jānotiek klusībā, paslepus, pat ar zināmu risku, bet tādēļ šis darbs nebūs mazāk iedarbīgs, tieši otrādi, kā mūs pamāca biezā laiku grāmata — līdzīgos apstākļos izturība izaug jo sīkstāka, raksturs pārbaudījumos jo stiprāks.

Nav tās varas, zem kuŗām jums tagad jādzīvo, pirmās šai pasaulē kas izaudzinās sevī, savā azotē kā teikts, tos pretspēkus, jaunos spēkus, kas reiz iezīmēs šo nežēlīgo varu galu.

Cīņa ir smaga, to zināt, tautieši, jūs, to zinām arī mēs, tā raisās visas pasaules apmēros, tā ir vienreizēja. Vienreizēja būs arī uzvara.

Dievs, svētī Latviju!

Ūdeņražbumbu izmēģināšana turpināsies

JAUNS SPĀDZIENS, SPĒCĪGĀKS NEKĀ 1. MARTĀ RADĪTAIS,

Vašingtona. Par spīti protestiem visā pasaulē Sav. Valstis nolēmušas ūdeņražbumbu izmēģināšanu Klusajā okeanā turpināt. Jaunas bumbas izmēģināšana paredzēta aprīļa beigās, un iespējams, ka tā būs daudz spēcīgāka nekā tā, kas pasauli satrauca 1. martā.

Stasens pie Čerčila

SAV. VALSTIS MĒĢINA BREMZĒT ANGLIJAS TIRGOŅU SPARU

Vašingtonā. Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera uzdevumā uz Londonu devies Harolds Stasens, lai sarunās ar Anglijas ministru prezidentu mēģinātu nobremzēt Anglijas lielo tirgošanās gribu ar komūnistiem.

19. martā prezidents Eizenhauers saņēma 138 lapas pušu garu Anglijas valdības tirdzniecības plānu, kurā paredzētas radikālas pārmaiņas stratēģiski svarīgo materiālu tirdzniecībā, kā arī Rietumu un Austrumu tirdzniecības ierobežošanā. Pēc angļu priekšlikuma spriežot, stratēģiski svarīgo materiālu šķirā ietelp tikai visnenoliedzamākās mantas. — Anglijas valdības priekšlikumam Eizenhauers atbildēja ar telegrammu, paskaidrojot, ka vēl nav pienācis laiks tirdzniecības ierobežojumu atcelšanai. Stratēģiski svarīgo materiālu tirdzniecība vēl joprojām var maksāt dārgi. Bet, kā stāsta, prezidenta telegramma sēra Vinstona ieskatus neesot grozījusi, un Stasena pienākums Londonā ir to panākt.

KREMLIS PIEŠĶIR „SUVERĒNITĀTES TIESĪBAS" AUSTRUMVĀCIJAI

NEATKARĪBAS VILTOJUMS

Sarkanarmija „apsargās Austrumvācijas brīvību"

Cīņā par Eiropu Padomju Savienība pagājušā nedēļā izdarīja drāmatisku gājienu. Pagājušo piektdien Maskava paziņoja, ka Austrumvācijas tautas republikai piešķir „pilnas suverēnitātes tiesības." Maskava savā ziņojumā teica, ka Austrumvācija turpmāk pati noteiks savu iekšpolitiku un ārpolitiku. Sarkanarmija joprojām paliks Austrumvācijas robežās.

Sav. Valstu ārlietu ministrija aizrāda, ka Padomju Savienības karaspēkam paliekot Austrumvācijā, nemaz nevar runāt par jebkādām suverēnitātes tiesībām. Gluži otrādi. Tagad sagaida, ka Austrumvācijas iekšpolitikas saites tiks savilktas vēl ciešāk nekā līdz šim. Rietumu politiskie novērotāji pārliecināti, ka Padomju Savienības rīcībā izskaidrojama sakarā ar Rietumu saspīlējumu Eiropas armijas līguma ratificēšanas dēļ.

Francija vēl joprojām kavējas ar līguma ratificēšanu, līdz ar to traucējot Eiropas aizsardzības sekmīgu izveidošanu.

Eiropas armijas projektā paredzēts, ka Francijas, Rietumvācijas, Itālijas, Beļģijas, Holandes un Luksemburgas armijas darbosies kopējā vadībā, visciešākā sadarbībā ar Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošām valstīm. Nodibinoties Eiropas armijai, Vācijas apbruņošana būtu pakļauta starptautiskai kontrolei, lai tā izvairītos no Vācijas militārisma atdzimšanas. Tagad tomēr Francija kavējas ar šī līguma ratificēšanu baidoties, ka Vācija varētu pārņemt Eiropas armijas vadību, kamēr franču karaspēks cīnās Indoķīnas frontē.

Arī Maskava dara visu iespējamo, lai pēc iespējas novilcinātu Eiropas armijas līguma ratificēšanu. Sevišķi pēdējās nedēļās amerikāņi ļoti pūlas pasteidzināt franču, lai līgums būtu ratificēts līdz Ženēvas konferences sākumam. pretējā gadījumā komūnisti Eiropas armijas plāna izbeigšanu var uzstādīt kā vienu no savām prasībām Tālo Austrumu jautājumu atrisināšanai.

Pēdējās nedēļās Eiropas armijas likteņlis kļūst arvien bezcerīgāks. Izjūka Francijas sarunas ar Vāciju Sāras apgabala dēļ, jo franči pieprasīja sev Sāras pārvaldi kā samaksu par savu parakstu Eiropas armijas līgumam. Pagājušā nedēļā Francija centās kavēt sabiedroto izstrādāto pārmaiņu pieņemšanu Rietumvācijas likumdošanā, kas legālizētu Vācijas bruņošanos. Francija piekāpusies tikai zem amerikāņu spiediena, līdz ar to nokaitinādama Austrumvāciju.

Ievērojot šādu stāvokli Rietumos, Padomju Savienība nāca ar savu Austrumvācijas suverēnitātes pārsteigumu, ko Rietumu diplomāti iztulko trejādi:

1. Varētu domāt, ka Padomju Savienība mēģina pārliecināt Austrumvāciju, ka pēdējai tagad ir tikpat liela brīvība, kāda Rietumvācijai būtu pēc Eiropas armijas līguma ratificēšanas.

2. Austrumvācijas suverēnitāte varētu būt arī Padomju Savienības mēģinājums sarīdīt Rietumvāciju ar Franciju. Un, proti, Padomju Savienība dod Austrumvācijai brīvību, kamēr Rietumvācija uz šādu „brīvību" var cerēt, tikai parakstot Eiropas armijas līgumu. Tā kā Francija šādu līgumu nekad neparakstīs, tad līdz ar to Rietumvācija uz brīvību vispār nevar cerēt.

3. Iespējams, ka Austrumvācijas „brīvības" aizmugurē ir Padomju Savienības plāns Ziemeļatlantijas organizāciju aizstāt ar „Eiropas drošības līgumu." Ar šādu priekšlikumu Molotovs jau paspēja sasmidināt Rietumu ārlietu ministrus Berlīnes konferences laikā. Tās prasa ne vien Ziemeļatlantijas organizācijas likvidēšanu un atteikšanos no Eiropas armijas, bet arī visu amerikāņu spēku izvākšanu no Eiropas.

Kamēr komūnistu Ķīna mēģinās brīvās pasaules stāvokli padarīt neciešamu Tālajos Austrumos, Padomju Savienība to pašu darīs Eiropā.

Mūsu izcilais čellists Ingus Nāruns, kuŗš nenoliedzami jau ierindojies ievērojamāko mūziķu skaitā Amerikas kontinentā, nesen nobeidza 7 nedēļu garu turneju ar Bostonas POP orķestri, pazīstamā diriģenta Artura Fīdlera vadībā, spēlējot pirmā čellinieka partijas. 4. aprīlī I. Nāruns koncertēs Nujorkas Town hallē, bet pēc tam dosies koncertturnejā ar jaundibināto Baltiešu stīgu kvartetu, dodot 24 koncertus. Uzņēmumā I. Nāruns kopā ar A. Fīdleru pēc sekmīgās turnejas.

Pārbaudījums Tālajos Austrumos

Rietumu pasaulei jāsāk gatavoties savas politikas pārbaudei Tālajos Austrumos

Šīs politikas rezultāti ir tālejoši un ietver nākotnes drošību Āzijas dienvidaustrumos, Eiropas drošību un Rietumu koalicijas savstarpējās attieksmes, jo sevišķi Francijas un Sav. Valstu starpā. Bet kādai tad būtu jābūt kopīgai politikai Indoķīnas jautājumā? Kaut arī brīvā pasaule ir vienlīdz ieinteresēta par Francijas uzvaru, vienlīdzīgas politikas pieņemšana nav tik vienkārša. Tas ir fakts, kas, Ženēvas konferencei gatavojoties, komūnistu Ķīnas pārstāvjiem var likt priekā berzēt rokas un smaidīt. Atgriezdamies mājās pēc īsajām sarunām Vašingtonā, Francijas armijas štāba priekšnieks ģen. Elijs sacīja, ka apsolītie 25 amerikāņu bumbvedēji Indoķīnas frontei gan būšot liels atvieglojums, bet ka tas vēl esot tālu no tā skaitļa, kāds Francijai būtu nepieciešams komūnistu sakaušanai.

Francijas cīņa pret vietminiešu komūnistiem Indoķīnā jau turpinās vairāk kā septiņi gadi. Šajā laikā Francijas karaspēks ir cietis 150.000 vīru lielus zaudējumus. No šiem 150.000 karavīriem 50.000 ir krituši vai pazuduši bez vēsts. Ir izdotas bezgalīgas naudas summas. Pēdējā laikā Sav. Valstis sedza divas trešdaļas no visiem Indoķīnas kara izdevumiem, un šogad amerikāņi apsolījuši samaksāt 78 proc. no visiem franču rēķiniem Indoķīnā. Bet tas vēl nav pietiekami, lai panāktu labvēlīgu pagriezienu kara gaitā.

Sav. Valstu palīdzību Francijai komūnisti līdzsvaro ar Ķīnas palīdzību vietminiešiem. Franču uzbrukumu priekšā komūnisti vienkārši izkūst džungļos, pazūd bez vēsts, lai tad atkal parādītos tur, kur viņus neviens negaida, ātros, vietēja rakstura uzbrukumos nodarot frančiem zaudējumus un tad atkal ienirstot džunglu dzelmē.

Indoķīnas kara pēdējās trīs nedēļās komūnistu taktika tomēr ir strauji mainījusies, un komūnisti līdzšinējo partizānu karu ir pārvērtuši liela rakstura uzbrukuma karā, ar kliedzošu masu palīdzību, cerēdami izsist frančus no Dien Bien Phu aizsardzības līnijas.

Pirms divām nedēļām komūnisti Dien Bien Phu nocietinājumus mēģināja ieņemt ar tieša lieluzbrukuma palīdzību, bet, ciešot smagus zaudējumus, viņiem bija jāatkāpjas franču aizsardzības uguns priekšā. Pēc tam komūnisti savu taktiku mainīja un tagad ielenktie franči atrodas nepārtrauktā komūnistu artilerijas ugunī. Katru nakti komūnistu tranšejas pierokas tuvāk franču pozicijām, kas ir jauns pierādījums, ka komūnisti no jauna uzbrukuma tomēr nav atteikušies.

ĒĢIPTES TREŠĀ FRONTE

Līdz šim Ēģipte atradās kaujas gatavībā cīņām ar Angliju par Suecas kanāla joslu un ar Izraēlu gadījumā, ja pēdējā apdraudētu arabu bloka drošību. Tagad Ēģiptē pavērusies trešā fronte — savstarpējās cīņas valsts iekšienē, radot zemē pilnīgu chaosu.

Kairo. Pašreiz Ēģiptei nav īstas valdības. Vara gan, tāpat kā līdz šim, atrodas armijas rokās, bet lielā sajukuma dēļ arī armija nezina, kā šo varu izmantot, lai nodibinātu kārtību. Politiskā krize lielā ātrumā tuvojas izšķirīgam punktam. Ēģiptes līdzšinējie militārie vadītāji tagad vairs neizliekas, it kā viņi joprojām vēlētos sadarboties ar valsts un ministru prezidentu Nagibu. Nagiba galvenais opozicionārs arī tagad ir revolūcionārā tribunāla vadītājs Nasers, kas Nagibam jau reiz atņēma varu, bet toreiz pēdējā populāritātes dēļ no pilnīga apvērsuma bija jāatsakās. Nagibs tika atpakaļ visos vecos amatos. Tagad revolūcionārais tribunāls nāk klajā ar jaunām apsūdzībām, apgalvojot, ka tīši vai netīši Nagibs mēģinot Ēģiptē radīt tādus apstākļus, kas būtu patīkami vecā režīma pārstāvjiem.

Pašreizējā notikumu attīstība liecina, ka arī turpmāk Ēģiptes valdība atradīsies militāristu rokās. Tas savukārt nozīmē, ka nebūs ne vēlēšanu, nedz arī civilistu valdības.

Tīrīšanas Austrumvācijas policijā

Berlīnē. Rietumu novērotāji Berlīnē no pārbēdzēju stāstiem secina, ka kopš pagājušā gada jūnija nemieriem Austrumvācijas policijā sāktās tīrīšanas vēl vienmēr tiek turpinātas. Lai palielinātu policijas uzticamību ar „dabisko izlasi", izretināta vismaz viena trešā daļa policistu. Simtiem policistu mekļējuši patvērumu Rietumberlīnē

ATBALSIS ANGLIJĀ...

Londonā ziņas par ūdeņražbumbas eksploziju radīja satraucošu iespaidu, un angļi, padzirduši, ka tā pārspējusi visus teorētiskos aplēsumus, nekavējoties sāka krusta gājienu cerībā pārtraukt izmēģinājumu turpināšanu nākotnē. Šai sakarā tuvākās dienās Anglijas parlamentā runās ministru prezidents Čerčils, kuŗš, domā, nostāsies Sav. Valstu pusē, jo amerikāņu izmēģinājumu pārtraukšana atstātu Padomju Savienību atomsacīkstē bez jebkādas konkurences. Tas būtu lielāks risks nekā ūdeņražieroču izmēģināšanas turpināšana.

Kanada tai pašā laikā žēlojas, ka no Sav. Valstīm neesot saņēmusi nekādu sīkāku informāciju par ūdeņražbumbas eksplozijas rezultātiem, kaut gan pēc ārlietu ministra Pīrsona vārdiem spriežot, normālos apstākļos Sav. Valstis Kanadai sniedzot sīku atreferējumu par visiem atomizmēģinājumiem. Parlamentā Pīrsonam vaicāja, vai pastāvot varbūtība, ka radioaktīvie pelni varētu apdraudēt Klusā okeana piekrastes pilsētas. Pīrsons paskaidroja, ka tieši uz šo jautājumu viņš vēl pašreiz atbildēt nevarot, bet ka, pēc visas līdz šim savāktās informācijas spriežot, neesot domājams, ka radioaktīvie pelni varētu tikt radīti tādās milzu koncentrācijās, kas apdraudētu Klusā okeana pilsētas.

...PADOMJU SAVIENĪBĀ...

Neapmierināta ar amerikāņu noslēpumainību, Padomju Savienība nāk talkā pasaules ziņkārei, sniedzot izsmeļošu informāciju (ar

ŪDEŅRAŽBUMBA SATRAUC CILVĒCI

ŪDEŅRAŽBUMBAS EKSPLOZIJAS ATBALSIS PASAULĒ: SATRAUKUMS UN ČERČILA MIERINĀJUMA VĀRDI ANGLIJAI; KANADAI NEVIENS NEKO NESTĀSTA; PADOMJU SAVIENĪBA ZINA VISU; AUSTRĀLIJA BAIDĀS, KA MODERNAI ZINĀTNEI PASAULE KĻŪST PAR MAZU; SAVIENOTĀS VALSTIS EKSPLOZIJU RĀDĪS FILMĀ

Bija jāpaiet vairākām nedēļām, pirms tika saņemtas ziņas par 1. marta ūdeņražbumbas izmēģināšanas rezultātiem Bikini apkārtnē. Lielākā modernās zinātnes sensācija sākās ar to, ka eksplozijas radītie radioaktīvie pelni bija apdedzinājuši 23 japāņu zvejniekus 75 jūdzes no izmēģinājuma vietas. Tad sāka pienākt citas ziņas. Sprādziena iespaidi justi vairāk kā 1000 jūdžu lielā radijā! Radioaktīvas zivis Japānas tirgos! Ūdeņražbumbas drausmīgais spēks pārspēj gaidīto! Cilvēks gatavojas uzspert pats sevi gaisā! Jau veselu nedēļu „ūdeņražbumba ir visas pasaules mutē," un komūnisti, kas ar savu lieluzbrukumu Indoķīnā cerēja nonākt pasaules uzmanības degpunktā, tagad ir smagi pārrumpoti.

ilustrācijām) ne tikai par ūdeņražbumbas eksploziju un tās sekām, bet arī par pašas bumbas uzbūvi un sastāvdaļām. Padomju Savienības militārais laikraksts Sarkanā Zvaigzne, aprakstot 1. marta eksploziju, zina pastāstīt, ka bumbas radītais sprādziens esot lielākais, kādu cilvēks jebkad redzējis, pat spēcīgāks par centrālās Sibirijas ziemeļos nokritušā miljontonnīgā meteorīta radīto eksploziju 1908. gadā, kad tas ar 50 jūdžu sekundē ātrumu sasniedza atmosfairu, lai radītu eksploziju, kas bijusi redzama 400 jūdžu radijā, kamēr sprādziena radītais troksnis dzirdēts simtiem jūdžu no paša sprādziena vietas. Simtiem kvadrātjūdžu lielā Sibirijas apkārtnē koki izrauti ar visām saknēm. Lielai daļai seismografu visā pasaulē izdevies reģistrēt Sibirijas meteorīta sprādzienu.

Sarkanā Zvaigzne savā aprakstā pievienojas Pravdas uzsāktajai dziesmai, ka atomkaŗa gadījumā varot rēķināties ar modernās civilizācijas iznīcināšanu. Pravda ūdeņražbumbu izmanto kā jaunu izejas punktu uzbrukumam Sav Valstīm un jo sevišķi ārlietu ministram Dallesam, pārmetot pēdējam ārpolitiku, kas vedot nevis uz saspīlējuma mazināšanu pasaulē, bet gan radot tādus apstākļus, kas Indoķīnas karu ne vien paildzinātu, bet arī paplašinātu — par spīti tam, ko nolemtu Ženēvas konferencē.

...AUSTRĀLIJĀ

Austrālijas zinātnieki amerikāņu panākumus atompētniecībā uzņem ar vēsu prātu. Pašreiz viņus interesē divi galvenie jautājumi. Pirmkārt, nonākot nepareizās rokās, ūdeņražbumba ir pietiekami spēcīgs ierocis, lai iznīcinātu visas pasaules dzīvo radību. Un, otrkārt, ja amerikāņi domā ražot vēl daudz lielākas ūdeņražbumbas kā līdz šim, tad mūsu zemes lode var izrādīties pa mazu šādu milzeņu izmēģināšanai — nebūtu tādas vietas okeanā vai tuksnesī, kas atrastos pietiekami tālu no tuvākās apdzīvotās vietas, lai varētu izdarīt eksperimentus, neapdraudot cilvēku dzīvības. Runā arī par varbūtēju okeana saindēšanu ar radioaktīvitāti, par zivju saindēšanu ar radioaktīvitāti, tā savukārt inde varētu nokļūt cilvēkos, kas šīs zivis ēd. Turpmāki palielināti ūdeņražbumbu izmēģinājumi varot radīt arī cilvēkam nesavaldāmus radioaktīvitātes piesātinātuš mākoņus un iznīcināt visu dzīvo radību okeana ūdeņos.

ASV RĀDĪS 1952. G. Ū-BUMBAS SPRĀDZIENU FILMĀ

Lai sabiedrībai dotu labāku ieskatu par ūdeņražbumbas drausmīgo spēku, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers atļāvis 1952. g novembŗa sprādziena laikā uzņemtās filmas rādīt Sav. Valstu kinoteātros. Amerikāņiem 28 minūšu garā filmā būs iespēja redzēt, kā jūdzi plata sala tiek ietīta liesmu un dūmu mutulī, lai tad kā uz burvja mājienu pazustu un pievienotos savai Atlantijas okeana dzelmē gulošai māsai Atlantīdei. Tagad, protams, šī filma jau ir novecojusies, jo no 1952. līdz 1954. gadam atomattīstība ir steigusies uz priekšu septiņjūdžu zābakiem.

ZELTA DRUDZIS KRIEVIJĀ

Mājās atgriezušies japāņu kara gūstekņi stāsta, ka Krievijā sācies jauns zelta drudzis, jo japāņu un vācu kara gūstekņi atraduši zelta gabaliņus ikšķa lielumā. Japāņu laikraksts Sangyo Keizai ziņo, ka jaunie zelta lauki atrodas Kolimas ielejā, Ziemeļu Sibirijā, un aptver platību, kas lielāka par Japānas salām.

40 cilvēki uz ledus gabala Baltijas jūrā

Maskavas radio ziņoja, ka Baltijas jūras līcī netālu no Rīgas izglābtas 40 personas, kas bijušas uz ledus gabala, kuŗu straume un vēji norāvuši no krasta un aizdzinuši jūrā, kur tie pavadījuši vairākas stundas, pirms tos pamanījuši glābēji.

Savāds izklausās šis stāsts, jo nekad vēl nav dzirdēts, ka tik daudz cilvēku būtu „iepūsti jūrā". Liekas, ka aiz šī notikuma slēpjas kāda dziļa traģēdija, kuŗa varbūt atklāsies tikai pēc dzelzs aizkara pacelšanas.

Publicēts Kerstena komitejas darbības pārskats

ASV valdības spiestuve laidusi klajā grāmatu ar Kerstena komitejas sēžu atreferējumu; tās nosaukums ir Baltic States Investigation (Izmeklēšana Baltijas valstu lietā). Grāmata ir 678 lappušu bieza. Grāmatas divas trešdaļas ietver liecības, kas nodotas Kerstena komitejas sēdēs Vašingtonā, Nujorkā, Detroitā un Čikāgā, bet pārējā daļā dokumentu noraksti un fotografijas. No grāmatas redzams, ka komitejai liecības nodevuši pavisam 53 liecinieki, no tiem 29 ir lietuvieši, 10 latvieši, 7 igauņi, 6 amerikāņi un 1 pōlis.

Kerstena komitejas paplašinātai darbībai vajadzīgo līdzekļu jautājums labvēlīgi izlemts Kongresa attiecīgā komitejā, bet tas vēl nav apspriests Tautas vietnieku nama pilnsapulcē.

JĀPASTEIDZAS AR DELEGĀTU PIETEIKŠANU ALAs KONGRESAM

Amerikas Latviešu Apvienības Centrālā valde lūdz organizācijas, draudzes, kopas nekavēties ar delegātu pieteikšanu Apvienības gadskārtējam kongresam, kas notiks Klīvlendā, Ohio, 23. 24. un 25. aprīlī, lai būtu iespējams izsūtīt Apvienības darbības gada pārskatu, kongresa darba kārtību un citus materiālus, kā arī nokārtot delegātu novietošanas un citus ar kongresu saistītus jautājumus.

Apvienības centrālās valdes pēdējā sēde pirms kongresa būs sestdien, 10. aprīlī, tādēļ iesniegumi jaunu biedru uzņemšanai un citi priekšlikumi sakarā ar kongresu iesniedzami līdz minētai sēdei, adresējot: American Latvian Association, Inc. — 3220 17th St., N. W., Washington 10, D.C.

Apvienības Centr. valdes sekretariāts

LATVIJA
AMERIKA

> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Draugi grib mūs asimilēt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
>
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KAUT STŪRĪTI LATVIJAS!

A. VILKS

Nav daudz to dienu, kas paceļas pāri citām, paužot nacionālo pašapziņu un lepnumu. Tās mūsu tautu un galvenokārt jaunatni allaž stiprinājušas un rosinājušas darbam, kas veltījami tēvuzemei un brīvībai. Leģendārie latviešu strēlnieki, pulkv. O. Kalpaks un viņa ticībā stiprie vīri, austrumu kaŗa dūkstīs izbridušie leģionāri. Latvijas šūpuļa diena un Lāčplēša kaŗa krusta liesmošana — viss tas uz mums runā par pagātnes varenību. Brīvvalsts laikā nekad netika piemirsts latviešu jaunatnei stāstīt un atgādināt, cik slavējamus darbus tēvzemes labā veikuši latviešu kaŗotāji. Vienalga, vai tā bija studējošā, vidusskolu vai pamatskolu jaunatne — tā bija dzirdīga šajos stāstos un arī pati prata godāt un tencināt tos, kas savai tēvzemei visvairāk devuši. Vai mūsu skata priekšā nenostājas skautu zēni, kas Ziemassvētku naktī steidza sirojumu uz vietām, kur dunējušas strēlnieku cīņas ,atstādamas baltus, jau vējos un saulē pabalējušus krustus? Vai lauku skolās neieradās sērst vīri ar liesmaino varonības zīmi pie krūts, lai mazajiem stāstītu, kā tapusi Latvija? Vai latviešu studējošai jaunatnei, kas viņās cīņu dienās tik aizrautīgi iekļāvās pulkv. Kalpaka vienībās, neizsakāmu un dziļu, jo dziļu sajūsmu nevieda piemiņas dievkalpojums krēslainajā Māras baznīcā Rīgā, kad atskanēja garīdznieka izsauktie kritušo cīnītāju vārdi? Protams, tas viss jo spožāks un pacilātāks bija, mums pašiem vēl atrodoties savā brīvajā zemē un tautas kopumā. Bet vai tas drīkst padzist svešumā? Vai mums vēl vairāk nav vajadzīga nesavtīgu darbu cildināšana, jo taču no visa kā mums pāri palikusi tikai pagātne, kuŗa saistāma ar nākotnes jausmām. Un par nākotni domājot, mums neatvairāmi acu priekšā nostājas latviešu jaunā audze, jo jaunie bija arī tie, kas visās liktenģaitās atradās cīņu ierindā, asi un varonīgi cirta, lai iegūtu brīvību vai to pasargātu. Daudz problēmu risināts, spriests un prātots, kā mūsu jauno audzi, arī visjaunāko, kas vēl pamatskolas solos, paturēt latvisku, lai viņā iesakņotos priekšstats par redzēto vai arī neredzēto tēvzemi — Latviju. Vai daudz šai ziņā līdzēts ar labotām un atkal pārlabotām skolu programmām, ja mūsu jaunatnes dienu lielākā daļa aizrit svešu bērnu un svešas skolas vidē? Neviena svētdienas skola nepaglābs mūsu jauniešos latvietību, ja mēs atturēsimies vai palaidīsim nepamanītu un neizmantotu momentu, kas ar savu latvisko nozīmīgumu varētu runāt uz jauniešu dvēseli.

Mūsu visjaunākā audze, pa daļai dzimtenē, pa daļai trimdā dzimusi, publiski reti dzird tencinām Latvijas vārdu. Kā to dzird un saņem, tas nāk no ģimenes un latviešu skolas. Bet ar to nepietiek. Vajadzīga un absolūti nepieciešama lielāka deva, biežāka dzirdēšana. Nepietiek ar to, ka jaunietis uz Latvijas kartes pratīs parādīt zemes robežas. Viņam jādod un atkal jādod kaut cik lielāka zināšaru kraya par savu tēvzemi — vēsturiskiem notikumiem, izšķirīgu rīcību brīvības un pastāvēšanas labā — piemēri, kas liecina, ka šīs dienas jaunatnes priekštece ar darbiem, upuriem un asinīm pierādījusi tēvzemes mīlestību. Mēs vēl par maz darām, lai jauno audzi aizvestu zemes slavenajā pagātnē. To liecina jau tas, ka viņu sāk pārņemt lielāka interese par svešo zemi. Jaunatni nedrīkst izslēgt ne no viena tāda rakstura sarīkojuma, kas tai atveŗ kaut mazu skatu uz Latviju. Ja trimdas apstākļos varam redzēt šai ziņā arī iepriecinošus piemērus, tad tos vēl nevaram vispārināt. Bet neatlaidīgi un mērķtiecīgi būtu jācīnās un jāiestājas par to, lai panāktu šādu atrisinājumu. Tādēļ kā nožēlojams un neattaisnojams jākvalificē gadījums, kur kādā latviešu novietnē nacionālas organizācijas sarīkotā pulkv. Oskara Kalpaka piemiņas vakarā ielūgumos bija minēts, ka bērnus nedrīkst ņemt līdzi. Katram loģiski domājošam gan saprotams, ka neviena latviešu māte zīdaini neņemtu līdzi. Bet mums ir bērni pamatskolas vecumā, kuŗiem katrā ziņā ir un jādod tiesības klausīties un redzēt to, kur daudzina Latvijas vārdu, slavē tās varoņspēka apgarotos kaŗotājus, cildina uzupurēšanos.

Latviešu mātēm un tēviem bezgala sāp, ja viņu mazajiem, kas jau tuvu desmitam gadam vai tam pāri, liedzam skatīt kaut stūrīti Latvijas. Ir jājautā: vai mēs, pieaugušie, iesirmie un nosirmojušie, nereti krūtis izslējuši patriotiskā stājā. nenodarām smagu un varbūt vēlāk grūti izlabojamu kļūdu, neļaudami topošajai audzei pavērties Latvijai sejā, kur un kā vien tas iespējams? Mēs nedrīkstam nekad aizmirst, ka no šādiem pašiem maziem knēveļiem izauga Tīreļpurva vilki, Ventas vanagi, Volchovas leģendārie kaujinieki un tālās Korejzemes kaŗotāji. Latvijas nākotni savos plecos taču atkal reiz iznesīs jaunatne — neviens to nevar apšaubīt. Latviju taču atkal reiz viskarstāk darbos iemīlēs jaunatne, jo viņā vairāk spara un entuziasma. Tādēļ ir pārāk svarīgi un absolūti nepieciešami no pašas mazotnes, pirms nav radies svešuma pārsvars, katrā vietā, katrā reizē un jebkuŗos apstākļos atrast un radīt iespēju, lai latviešu zēns un meitene redzētu un dzirdētu it v i s u par L a t v i j u. Tas ir organizāciju, skolu, sabiedrības un visu mūsu pirmais pienākums.

LATVIEŠU DRAUDŽU KOPĪBA

Jānovērš nesaskaņas draudžu dzīvē

Nolūkā saglabāt latviešu draudžu kopību Latvijas evaņģeliski - luteriskās baznīcas satversmes rāmjos kā Kanādā, tā ASV pašreiz tiek strādāts, lai šo satversmi piemērotu tām draudzēm, kuŗu dievkalpojuma valoda ir latviešu. Šīs draudzes ir vai nu pilnīgi neatkarīgas un tieši pieder pie Latvijas ev. - lut. baznīcas, vai arī ietelp vienā vai otrā no divām šejienes luterāņu draudžu organizācijām. Šīs divas pēdējās uztur latviešu baznīcas un mācītājus, un šīs latviešu draudzes faktiski un formāli ir šejienes, ne Latvijas baznīcas draudzes. Latvijas ev. - lut. banīca un tās vadība trimdā negrib zaudēt organizātorisku sakaru ne ar vienu latviešu draudzi,un tādēļ tiek izstrādāti statūtu papildinājumi latviešu draudžu organizātoriskas kopības nodrošināšanai. Faktiskais stāvoklis katēgoriski diktē, lai šai papildinājumā būtu ierakstīts duālisms vai, salīdzinājumā izsakoties, dubultpavalstniecības princips. Šīs draudzes, kā piederīgas pie šejienes draudžu organizācijām,savā dzīvē piemēro to noteikumus, bet blakus tam tās būtu arī Latvijas ev. - lut. baznīcā un piemērotu pēdējās noteikumus, par cik tie nerunā pretim pirmajiem. Tādā veidā būtu nodrošināta latviešu draudžu kopība, neatkarīgi no viņu piederības pie vienas vai otras vietējās draudžu organizācijas. Piederība pie šīm divām pēdējām ir jau ienesusi nesaskaņu un šķirošanos, un nu paceļas jautājums: vai tai jaunajā baznīcas pārvaldē būs vairāk „mūsējo" vai „jūsējo"? Šāda šķirošanās nu gan baznīcas cilvēkiem nemaz nepiestāv. Bet kas tad ir baznīcas cilvēks?

Kad Jēzum jautāja, kur ir tā vieta, kur būs Dievu pielūgt — „šais kalnos" vai „Jeruzalemē", Viņš atbildēja: „Ne šais kalnos, ne Jeruzalemē, bet ja tu gribi savu Dievu pielūgt, ej savā istabā,aizslēdz durvis un pielūdz tur savu Dievu garā un patiesībā." Baznīca, bez šaubām, ir vieta Dieva pielūgšanai, bet ar to noteikumu, ka tā dod labākus apstākļus reliģiskam pārdzīvojumam — lūgšanai garā un patiesībā. Ja šī satura nav, tad arī baznīcas draudze ir tikai biedrība ar zināmu biedru skaitu un sapulcēšanās vietu. Un ja šos biedrus sauc par baznīcas cilvēkiem, tad patiesībā tie gan ir tikai biedrības cilvēki un arī pats mācītājs var būt ne baznīcas cilvēks reliģiskā nozīmē, bet biedrības cilvēks organizācijas nozīmē. Galvenā atbildība par to, vai baznīca ir reliģiskas pielūgšanas vieta, gulstas uz mācītāju. Ja mācītāji cīnās savā starpā pret savu vadību un sacenšas par pasaulīgu godību, tad tādu garu gan nevar saukt par reliģisku baznīcas garu. Tad var arī notikt, ka tieši baznīcas cilvēki reliģiskā nozīmē atturas no baznīcas apmeklēšanas un pielūdz savu Dievu vientulībā. Ja latviešu mācītāji un draudžu pārstāvji, sanākot kopā no dažādu vietējo baznīcu organizācijām, lai veidotu duālistisko Latvijas ev. - lut. baznīcas pārvaldi Kanadā, varētu aizmirst savu piederību pie vietējām baznīcu organizācijām, tad nebūtu jautājuma par to, no kuŗas grupas vairāk ieies tai pārvaldē, bet šī pārvalde taptu un pastāvētu garā un patiesībā.

K. Kampe.

Kanadieši pieraduši dzīvot uz kredīta

KREDĪTU IESPĒJAS VIEGLI ZAUDĒ NEKĀRTĪGIE MAKSĀTĀJI

Jauniebraucējus no Eiropas pārsteidz pirkumu apmēri vai „pirkšana uz laiku," ko piekopj Kanadā. Kanadieši atzīst, ka kredīta izmantošana nav peļama lieta, protams, ja šo sistēmu neizmanto ļaunprātīgi. Gandrīz katru preci vai pakalpojumu Kanadā var iegūt uz dažāda veida kredīta noteikumiem. Daudzas preces, kā, piem., ledusskapji, virtuves pavardi, putekļu sūcēji, televīzijas aparāti un citi piederumi dabūjami ar 10 vai 15 proc. iemaksu, samaksājot atlikumu 12 līdz 24 mēnešos.

Jaunu automobiļu pārdevēji parasti prasa iemaksu 30 proc. apmērā un atlikumu ne ilgāki kā 24 mēnešos — dažreiz pat īsākā laikā; lietotu automobiļu tirgotāji paredz vēl vieglākus maksāšanas noteikumus.

Lielākai daļai lielo preču namu un drānu veikaliem ir t. s. „budžeta konti," kā viņi mēdz tos apzīmēt. Pie tādas sistēmas katrs var iegādāties visdažādākās preces vienā laikā, samaksājot pietiekamu iemaksu par visu pirkumu kopsummu, bet atlikumu nomaksājot īsākā vai garākā laikā sprīdī. Ir arī vēl kāda sarežģītāka sistēma, ko sauc par „grozāmiem kontiem," kas paredz, ka, izdarot zināmas mēneša iemaksas, pircējs iegūst tiesības iepirkties par vairākkārtīgi lielāku summu. Vēl ir parastie parādu konti, kas paredz samaksu desmit dienu laikā pēc iepriekšējā mēneša rēķina saņemšanas.

Jāsaprot tomēr, ka visi šie pakalpojumi nav bez atlīdzības; kādam ir jāmaksā izmantotās naudas augļi, un šos augļus parasti liek uz rēķina pircējam un ieskaita viņa maksājumos. Daži tirgoņi pieskaita vēl īpašus „pakalpojuma izdevumus," lai it kā segtu izdevumus, kas saistās ar naudas iekasēšanu. Tā kā dažus parādus nav iespējams piedzīt, tirgotāji parasti aprēķina, cik tiem nākas zaudēt uz šādiem parādiem, un šos zaudējumus izlīdzina ar uzcenojumu visiem pārējiem kontiem. Tātad pircējam nākas samaksāt par citu nelabām parašām...

Nav tomēr gudri raudzīt izvairīties no maksājumiem. Vispirms jāatceras, ka ir parakstīts līgums, kas dara pircēju atbildīgu par visa atlikuma samaksu, tikko viens maksājums nav nokārtots laikā. Ja šo maksājumu pircējs nespēj samaksāt. tirgotājam ir tiesība saņemt atpakaļ piegādātās preces. Atstājot pilsētu, īpašs kreditbirojs bēgli veikli uzmeklē. Ir arī svarīgi aizvien turēt savu kredītu nebojātu. Neatkarīgi no dzīves vietas, kreditbirojiem ir īpaša kartotēka par katra pircēja kredīta kārtošanas paražām, un pat pārvietojoties no Vankuveras uz Halifaksu, izziņa katram seko. Šie kredīta biroji ir privāta rakstura izziņu biroji, kuŗus uztur tirgotāju savienības. Ja ziņas par kādas personas maksājumiem ir apmierinošas, nav nekādu grūtību iegūt jebkuŗu kredītu.

NACIONĀLS SKANDALS DRAUDZĒ

Bostonas latvieši savās pārrunās bieži piemin nule notikušo incidentu Amerikas latviešu tēva Jēkaba Sieberga godināšanas svinībās. Traģisma ziņā šo notikumu, tikai pretējā nozīmē var salīdzināt ar nelaiķa Dr. J. Daugmaņa izdarību Fr. Freidenfelda 65 gadu jubilejā, kad Daugmanis bija atdevis Freidenfeldam savu Triju zvaigžņu ordeni.

Šoreiz notikums norisinājās 7 martā Bostonas luterāņu draudzes namā, kur par mācītāju ilgus gadus darbojas Kārlis Selmers. Šai draudzē, ko dibinājis Jēkabs Siebergs, iestājušies daudzi vecie latviešu ieceļotāji un arī daļa jauno ieceļotāju.

Sabiedriskais darbinieks E. Auniņš, tuvojoties J. Sieberga dzimšanas dienai, uzņēmies sarīkojuma iniciātīvu, bet visur, lai noorganizētu svinības, jutis no draudzes puses ledus aukstumu. 7 martā dievkalpojumā piedalījās māc. Nik. Ozols, māc. Galiņš, un, protams, arī māc. Selmers. Pēdējais savā sprediķī Sieberga tēvu salīdzināja pat ar Ņūtonu, Linkolnu, Mārtiņu Luteru u. c.

Pēc tam Sieberga godināšanas svinības turpinājās apakšējā zālē ar lūgto viesu piedalīšanos. Runāja un cildināja Sieberga nopelnus Latvijas un latviešu tautas labā. Runās izskanēja doma, ka jādibina Sieberga piemiņas fonds. Tāds arī tika ievadīts ar pirmiem ziedojumiem. Tad pēkšņi cēlās māc. Selmers un klaji apšaubīja Sieberga tēva personības lielumu, izteikdamies, ka pieminekļus lieliem vīriem celot tikai pēc viņu nāves. Siebergs vēl neesot miris un daži par Siebergu varbūt domāšot citādi, tāpēc viņš aizliedzot par minētām lietām tālāk runāt atgādinādams, ka še ir baznīca.

Viesi piecēlās un, demonstrātīv klusēdami, atstāja telpas. Uz gal diem palika maizītes, bet mācītāja rokās nenolasītās apsveiku ma telegrammas...

Cik traģisks liktenis! Siebergs kas visu gaŗo mūžu veltījis latviešiem ASV, tagad tiek atstumts, un tikai jaunie ieceļotāji saprot viņa nozīmi un darbu, kāpēc arī gādā par piemiņas fonda dibināšanu. Fonda iniciātoru pirmā val des sēde notiks 27. martā Baltajā namā.

O. Akmentiņš

PULKVEDIS V. JANUMS PIE INDIĀNĀPOLES LATVIEŠIEM

Indianapoles DV apvienībā 19. un 20. martā viesojās DV organizācijas priekšnieks un LCK Vācijā priekšsēdis plkv. V. Janums. Pirmajā viesošanās dienā plkst. 7 vakarā Indiānas latviešu biedrības telpās bija sasaukta paplašināta DV apvienības valdes sēde, kuŗu pēc DV dziesmas nodziedāšanas atklāja apvienības priekšnieks Gžibovskis, norādot, ka Indianapoles apvienība ir tikai drusku vairāk par gadu veca (dibināta 9. novembrī 1952. g.) un ka tamdēļ aprūpes laukā materiālie sniegumi varbūt nav tik spoži un izcili kā vecākajām DV apvienībām ASV, bet gads ir bijis pietiekami garš, lai nodibinātu labas attieksmes ar pārējām vietējām organizācijām un biedrībām.

Plkv. V. Janums savā uzrunā norādīja, ka viņš vienmēr bijis par ciešu sadarbību ar visām organizācijām, ja tikai to mērķi nav pretēji DV mērķiem. Viņš priecājoties, ka DV apv. Indiānapolē to ir izpratuši un, uzņemot kontaktu ar nacionālajām organizācijām, varējusi atrast kopēju valodu. Tālāk V. Janums pakavējās pie latviešu dzīves Vācijā, sīkāk iztirzājot aprūpes jautājumu un norādot, ka nav jādomā tikai par aprūpi Eiropā palikušajiem tautas piederīgiem, bet jau laikus jāsāk domāt par to, kā būs ar aprūpi šeit pat uz vietas Amerikā.

Pēc sēdes pie kafijas tases un sviestmaizēm V. Janumu no lūgtajiem viesiem apsveica Indianas latviešu biedrības priekšnieks V. Kārkliņš, uzsverot labo sadarbības gribu un norādot, ka indianapolieši lūgšanās neaizmirstot nekad pieminēt, lai tos pasargā no boļševikiem, no saeimas deputātiem un no baznīcu kaŗiem... Ja šie priekšnoteikumi izpildīsies, tad Indianapolē valdīs miers. No Indianas latviešu jaunatnes organizāciju padomes sveicienus nesa K. Sventeckis. Vakaru kuplināja brīvmākslinieks V. Meļķis ar klavieru priekšnesumiem. Sarīkojums noritēja omulībā un saskaņā, kavējoties cīņu atcerēs un dziesmu skaņās.

Otrā dienā, V. Janums referēja par tematu Militāri-politiskais stāvoklis pasaulē. Tā kā referāts bija saistīts ar plkv. O. Kalpaka piemiņas vakaru, tad V. Janums savu referātu sāka ar piemiņas vārdiem O. Kalpakam.

Interesantā stāstījumā apskatīja militāri-politiskos notikumus, secinot, ka sabiedrotajiem nav citas izvēles, — cīnīties vai kapitulēt. Noslēgumā V. Janums vēl pakavējās pie latviešu sadzīves rakstūrojuma Vācijā. Uz DV apv. pr-ka Gžibovska uzaicinājumu, ziedot Augustdorfas ģimnazijas atbalstīšanai Vācijā, klātesošie saziedoja kopsummā $67.25. Naudu nodeva plkv. V. Janumam novešanai uz Vāciju.

Referāta vakaru kuplināja Indianas latviešu biedrības jaukts un vīru koris ar vairākām dziesmām, diriģējot brīvmākslin. V. Meļķim. Pēc referāta ar nakts vilcienu V. Janums devās tālāk uz Detroitu.

A. B.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒL PAR CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA

Pēc lielās grāmatas iznākšanas laikraksts Latvija (Vācijā) nesen atzīmēja, ka visu laiku sabiedriskā aktīvitāte piederējusi Zviedrijas latviešiem, bet tagad pēc lielās Cross Road Country — Latvia iznākšanas Amerikas latvieši tālu aizsteigušies visiem priekšā. Šis atzinums satricināja daļas Zviedrijas tautiešu līdzsvaru. Kā bija zināms, arī tur kāda entuziastu grupa kopš pāris gadiem plāno rokas grāmatas izdošanu par Latviju, apm. 400 lpp. Darba veikšanai paredzētas 36.000 kronas, ko līdz no Nacionālā fonda. Grāmatu paredz sagatavot nākamo 2 gadu laikā. Ar vislielāko prieku sagaidām šo izdevumu, jo nekas nav par daudz un par lielu, ko iespējam mūsu dzimtenes labā. Ceram, ka arī šo naudu tautieši saziedos. Nelaimīgi tikai, ka daļa Nac. fonda valdes nostājusies pret šo plānojamo, vērtīgo izdevumu, norādot, ka pilnīgi šo vajadzību tagad aizstāj Cross Road Country — Latvia, kas vienīgā varētu ieinteresēt katru sveštautieti pārškirstīt grāmatu un tā kaut cik iepazīties ar mūsu zemi, sniedzot plašu illustrātīvo materiālu ar paskaidrojumiem. Tālāk sekojuši pārmetumi, kāpēc par redaktoriem un vispār autoriem neesot pieaicināti neviens no mūsu zinātniekiem, bet visa lieta uzticēta „zeņķiem"? Tik slikti jau nu tomēr nav, un tā viens no šiem (U. Germanis) liberāļu oficiozā Latvju Ziņās cenšas iedomāto pretinieku, t. i. Cr. R. C. - Latvia autorus, izpērt. Pirmā nelaime recenzenta acīs ir tā, ka grāmatas sākumā atzīmēts, ka tā veltīta mūsu valsts 35 g. jubilejai un prezidenta K. Ulmaņa piemiņai (jo pēc partiju politikas valsts patstāvība izbeigusies jau 1934. g.). Tālākais seko ar atsevišķi izrautiem vārdiem no dažādiem teikumiem, kuŗus recenzents sastādījis pēc savas saprašanas, tā rādot savu „Wishfull thinking". Tālāk uzskaitītas „daudzās iespieduma kļūdas" (četras) un autors izbārts par ģimenes lietām. Liela apgrēcība notikusi, parādot latviešu meitenes peldkostīmos jūrmalā, jo latviešiem „pinup'as" neesot, u. t. t. Katra objektīva kritika ir svētīga, un es jo ļoti pateicos par tādu. Būtu ļoti labi, ja šo feļetonu izlasītu vairāk latviešu, jo humora vajag. Bet pārāk liela cenšanās rada bieži apgrieztu iespaidu. Pie lielā plānojamā izdevuma no savas puses varētu vienīgi vēlēties, lai to darītu tādi vīri, kas prot arī angliski, vai vismaz pagūst iemācīties. Esmu gatavs katrā laikā palīdzēt ar iespējamo informāciju par izplatīšanas iespējām, kā arī ar tiešu materiālu atbalstu.

Ed. Dobelis,
Apgāds Latvju grāmata.

LIELĀKU MĀKSLINIECISKU SADARBĪBU

Pa laikam laikrakstos parādās rakstiņi par baltiešu labajām savstarpējām attieksmēm. Ka mums, baltiešiem, jāsadarbojas, par to vairs nevarētu būt šaubu nevienam. Tomēr šajos daudzajos trimdas gados mūsu sadarbība, liekas, nav lielāka kā ap 1940. gadu. Pastāv gan vairākas baltiešu komitejas, padomes un draugu biedrības, bet rādās, ka šo organizāciju darbība izpaužas galvenokārt runāšanā, jo par darbību tikpat kā neko nedzird. Tiesa, šur vai tur kopīgi iesniegti memorandi rietumniekiem vai sarīkota 14. jūnija atcere; pirms pāris gadiem, laikam Bostonā, notika baltiešu skaņražu darbu vakars un vēl kaut kur ASV darbojas baltiešu kvartets, kuŗā bez latviešiem spēlē tikai viens igauņu mūziķis. Bet tad ir gandrīz viss, kur mēs esam pielikuši plecus kopējam darbam un cīņai par mūsu eksistenci mākslas laukā. Protams, arī jau padarītais ir apsveicams. Bet var darīt, un tieši uz mākslinieciskās kultūras bazes, arī daudz vairāk.

Bieži mākslinieki piedzīvojuši, ka būtu kas jāspēlē vai jādzied, bet nav pietiekami vēlamo materiālu. Tad nu parasti ķeras pie kādas lielās tautas „gara mantām" un ar tulkojumiem cenšas aizstāt radušos iztrūkumu. Savādi, ka mēs mēdzam aizņemties gan instrumentālmūziku, dziesmas, gan lugas no vāciešiem, italiešiem, frančiem, angļiem un pat krieviem, bet savus tuvākos kaimiņus un liktenbiedrus aizmirstam. Šīs rīcības sekas var saprast gadījumos, kad aizņēmums jeb tulkojums kvalitātīvi pārsniedz igauņu vai lietuviešu pieejamos darbus. Bet tas ne vienmēr tā ir. Lielajām tautām mūsu pārliecīgā cenšanās tām pakalpot nemaz nav vajadzīga. Tai pašā laikā mūsu gaŗam tuvo igauņu un lietuviešu autoru darbi paliek tikai savas tautas robežās. Ja mēs, piemēram, izrādītu igauņu vai lietuviešu lugas, tad arī mūsu Blaumanis vai Zīverts nebūtu tukša skaņa kaimiņos. Tā mēs apmainītos kultūrālām vērtībām, kas savukārt mūs vairāk tuvinātu arī politiskā dzīvē kā pašreiz trimdā, tā arī event. Baltijas valstu apvienībā. Ja līdz šim arī mākslinieciskās sadarbības laukā ir kas darīts, tad attiecīgie mūzikālie priekšnesumi sniegti tikai attiecīgo tautu mākslinieku izpildījumā. Man nav gadījies dzirdēt, nedz lasīt par kādu latviešu dziedātāju vai instrumentālistu, kas būtu izvēlējies igauņu vai lietuviešu komponistu darbus (ja neskaita dubultkv. Tēvijas repertuārā uzņemto Tuljaku), turpretim bieži dzird izpildām samērā vājus ģermāņu vai romāņu mūzikas gabalus. L. Švarca un E. Skujenieka pūles ar abu kaimiņu autoru balestrikas tulkojumiem ir no sirds sveicamas, bet šo divu vai nedaudz vairāk vīru vēl par maz, lai mēs vairāk iepazītu savus tuvākos līdzbiedrus, tāpat kā arī viņi — mūs.

Galā būtu vēlējums: pacelt augstāk balsi par igauni, lietuvieti, latvieti — par baltiešu mākslu!

A. Kivlenieks, Montreālā.

TLB DRĀMATISKAIS ANSAMBLIS VIESOSIES MONTREĀLĀ

DV Montreālaas nod. un MLP b-ba rīko sestdien, 3. aprīlī, 220 Pine Ave., W., Toronto Latviešu biedrības Drāmatiskā ansambļa viesizrādi ar R. Blaumaņa lugu „Pazudušais dēls". Izrādes sākums plkst. 7,30 vakarā (precīzi). O. K.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar informāciju LA 23. n-rā par iemesliem kandidātūras noņemšanai sv. Jāņa ev. - lut. draudzes padomes vēlēšanās paskaidroju, ka uzrādītie iemesli nesaskan ar īstenību.

O. Dzērvītis.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu Apvienības sekretāriāts lūdz atsaukties un paziņot sekretāriātam savas adreses sekojošas personas: Martu Melnbārdi, dzim. Balodi, kas agrāk dzīvojusi Minnesotas valstī; Artūru un Hildu Pitrangus, kas agrāk dzīvojuši Čikāgā. Lūgums rakstīt uz sekojošu adresi: American Latvian Association, Inc., 3220 17th Street, N. W., Washington 10, D. C.

KANADĀ

TORONTO

YMCA

● Piektdien, 26. martā notika Latviešu YMCA's gadskārtējā biedru sapulce. Sapulci vadīja Tālivaldis Kronbergs, protokolēja Juris Cīrulis. Priekšsēdis Ž. Zentiņš sniedza pārskatu par Latviešu YMCA's pagājušo darbības posmu, pieskaŗoties attieksmēm ar Kanadas YMCA's organizāciju, sportu un aktīvu piedalīšanos latviešu sabiedriskā dzīvē. Atsevišķi valdes un revīzijas locekļi A. Kerāns un A. Stašāns ir darbojušies Tautas augstskolā, Jaunatnes audzināšanas padomē u. c. Latviešu YMCA Dziesmu svētku laikā noorganizēja Jaundarbu koncertu un piedalījušies visos kopējos pasākumos. Tāpat, ja vien bijis iespējams, izlīdzēts Toronto latviešu organizācijām ar telpām. YMCA'i ir bijušas vislabākās attieksmes ar citām organizācijām un arī pašas organizācijas dzīve ritējusi bez konfliktiem. Pēc kases pārskata kasē ir $101.00. Lielākais izdevumu postenis ir bijis sportam.

Revīzijas komisijas pārskatu nolasīja V. Rozenbergs, konstatējot, ka grāmatas un naudas dokumenti atrasti priekšzīmīgā kārtībā. Revīzijas komisijas ierosinājumu izteikt atzinību kasierim A. Ziedam un valdei par sekmīgi un kārtīgi veikto darbu sapulce vienprātīgi pieņem.

Pārrunājot attieksmes ar Kanadas YMCA's vadību, kuŗa, kā zināms, oficiāli izsniegusi Latviešu YMCA'i rakstu par tās uzņemšanu Kanadas YMCA's klubu saimē kā latvisku vienību, izskanēja vēlējumi, ka turpmāk būtu jāvelti vairāk intereses tam darbam, ko veic YMCA Kanadā. Sapulce bija vienprātīga, ka tāpat kā līdz šim aktīvi jāpiedalās Toronto latviešu sabiedriskā rosībā. Plašākas pārrunas notika, pieskaŗoties atsevišķām sporta nozarēm.

Ž. Zentiņš ziņoja, ka māksliniece Ksenija Brante nodomājusi ap septembra mēnesi koncertēt Torontō, lūdzot viņas koncertu noorganizēt, ko valde arī akceptējusi.

Pirms valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām Ž. Zentiņš ziņo, ka biedrs dibinātājs, priekšsēža biedrs Vilis Zvanītājs, kurš nepārtraukti bija valdē,sakarā ar pārcelšanos uz dzīvi laukos nevar turpmāk būt aktīvo vidū. Ievērojot V. Zvanītāja līdzšinējo darbību, viņu izrauga par goda priekšsēdi, ar balstiesībām valdē. Reizē nolemj, ka par nopelniem par goda priekšsēdi var ievēlēt ikvienu, kas bijis valdes loceklis. Pirms vēlēšanām noskaidrojas, ka R. Plūme sakarā ar dzīvi laukos turpmāk valdē nevēlas kandidēt, bet darba apstākļu dēļ kandidātūru noņem A. Zieds.

Jaunā valdē ievēl un amatus sadala šā: priekšs. Ž. Zentiņš, pr-ža biedrs un sekretārs V. Galviņš, prža biedrs arch. H. Gubiņš, kasieris J. Cīrulis, biedrzinis A. Kārkliņš, locekļi E. Arnolda un T. Kronbergs, bet kandidātos E. Bambers, Ž. Zemītis un N. Šķilīņš.

Revīzijas komisijā ievēlēja A. Stašānu, A. Kerānu un V. Rozenbergu. Priekšsēža pienākumus atstāj A. Kerānam.

Biedru sapulce T. Kronberga vadībā noritēja ļoti sirsnīgā noskaņā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

2. aprīlī dubultkvarteta Kalvis gadskārtējais koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.
3. aprīlī, pl.7.00, 1330 A Bloor St., W., Toronto, mednieku un makšķernieku kluba balle.
4. aprīlī plkst. 5 p.p. TLB dāmu komitejas pēcpusdienas tēja, 198 Osler ielā, ar pavasaŗa cepuru skati un mod. kosmētikas demonstrēšanu.
10. aprīlī plkv. V. Januma referāts un St. Katerīnes un Niagāras vīru koŗa Viesturs koncerts Komercskolas auditorijā, 570 Shaw St.
11. aprīlī DV Kičeneras — Vaterlo teātra viesizrāde V. Stravera komēdija Nebēdnieki, 62 Claremont St.
11. aprīlī, plkst. 6.30 p.p., plkv. V. Januma 60 mūža gadu atceres vakars Kanadas leģiona zālē, 22 College St.
18. aprīlī Latviešu teātra studijas Sarkangalvītes pirmizrāde.
23. aprīlī DV Jurģu balle.
25. aprīlī DV Hamiltonas teātra viesizrāde, V. Richtera komēdija Trakie, 62 Claremont St.
30. aprīlī DV Dāmu komitejas „Apríl, april" balle, 125 Broadview Ave.
1. maijā, plkst. 1.30 Ītona auditorijā Ņujorkas latviešu teātra viesizrāde Anšlava Eglīša Labākie cilvēki.
2. maijā, plkst. 2.00 TLBS skolas rīkotā Ģimenes diena ar māksl. E. Karlsones - Kukaines piedalīšanos.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

Invalida J. Grīnvalda ģimenes ceļa naudas fondam ziedojuši:

$1.40 V. Čuriškis.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $201.30.

1 ST. ALGAS ZIEDOJUMI APRŪPEI

$12.00 L. Lībiete, $12.00 L. Līdums.

Grūtdieņu aprūpei:

$50.00 DV Toronto nod. Dāmu komiteja — 5 ģimeņu aprūpei Vācijā; $1.00 J. Liepiņš; $25.00 DV Manitobas nodaļa, ko ziedojis A. Kuzņecovs; $10.00 A. Strads; $60 DV Toronto nod. Dāmu komiteja — 6 ģimeņu aprūpei Vācijā; $50 DV Niagaras nodaļa: $20.00 kaŗa invalīdiem un $30.00 trūcīgiem tautiešiem Vācijā; $49.94 Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudze Toronto — Latviešu leģiona dienas dievkalpojumā š. g. 21. martā savāktā kollekte invalīdu atbalstam Vācijā; $50.00 DV St. Katarinas nodaļas Dāmu kopas ziedojums aprūpes vajadzībām.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu DV padlies.

Dod, Dieviņi, otram dot, ne no otra mīļi lūgt.

DV Kanadas valde

IEVĒRĪBAI

Ar 21. martu Toronto pilsētā mainīti telefona numuru sek. sēriju nosaukumi:

RAandolf vietā tagad ir WAlnut 1,
KIngsdale — WAlnut 2,
MIdway — WAlnut 3
PRincess — WAlnut 4.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wriqth Ave. Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

K Ā M A N S Ā K T ?

Ir daudz jautājumu, kas šodien gaida atbildi. Tie ir jautājumi par karu vai mieru, kapitālismu vai komūnismu, apgādes un apdzīvotības politiku. Bet visnozīmīgākais jautājums, kas skar katru no mums, ir: kā es varu aktīvi piedalīties pasaules pārveidošanā?

Vienīgi aklais un konsekventais egoists ir apmierināts ar tādu pa-

Mūsu laikrakstā ievietotie raksti par Morālās apbruņošanas kustību (MRA) ir radījuši interesi vairākos lasītājos, pie kam daži ir izteikuši vēlēšanos saņemt konkrētus norādījumus, kā īsti sākt sevis labošanu, lai iekļautos MRA kustībā un dzīvotu pēc MRA 4 galveniem principiem: absolūts godīgums, tīrība, nesavtība un mīlestība. Šiem interesentiem sniedzam agrākā Detroitas ārsta Dr. Paula Kempbela (Dr. Paul Campbell) raksta „Kā man sākt?" tulkojumu.

sauli, kāda tā ir. Daudzi domā ka viņi atraduši atrisinājumu, bet viņi gaida, lai citi sāk darīt visu papriekš.

Daudzi mēģina ieteikt zāles, bet viņu diagnoze ir nepareiza. Kad es redzu kļūdas citos cilvēkos un citās tautās, bet tai pašā brīdī esmu akls pret savām kļūdām, tad tas neatkarājas ne no komūnisma, ne kapitālisma, ne no šķirām vai rases, bet vaina tam visam lepnībā, godkārē un pašapmierinātībā. Vainojama mana cilvēciskā daba.

Morālā apbruņošana pasaules mērogā rāda, ka cilvēka dabu var pārveidot un ka pārveidošanas var notikt ātri. Lai sevi pārveidotu man jādara divas lietas: raudzīties pasaulē un tad pašam sevī.

PASAULE UN ES

Šķelšanās ir mūsu laikmeta pazīme. Konferences sanāk arvien vairāk un izlemj mazāk un mazāk. Miljoni dzīvo bailēs no Trešā pasaules kara. Puse pasaules dzīvo zem dzelžainas materiālas diktatūras sloga, kas var pakļaut sev visu pasauli. No vēsturiskā viedokļa skatoties, ir tikai viena vienīga atbilde — radīt jaunu sabiedrību, kas ir pārāka par kapitālismu un komūnismu un kas var dot cilvēkiem to brīvību, pēc kuras tie ilgojas, un to iekšējo disciplīnu, kuŗa ir nepieciešama. Tai jābūt tādai sabiedrībai, kas vienu visas nācijas lielajā uzdevumā: darīt pasaules bagātības un darba iespējas pieejamas visiem, nevienu neizmantojot, saglabāt pastāvošu mieru un ievadīt visu pasauli aptveŗošu renesansi.

Kāds esmu es, tāda ir mana nācija. Pasaule ir tāda, kāda tā tagad ir, tāpēc, ka es un miljoni citi dzīvo kā dzīvojuši. Daudzi no mums zina, kādā ziņā mums jāpārveidojas. Mēs esam pilnīgā skaidrībā par to, kā citiem cilvēkiem un citām nācijām jāpārveidojas. Bet pasaules pārveidošanās būtībā un sākums atrodas mūsos pašos un mūsu tautā: jāsāk pašam ar sevi un savu tautu.

PIRMIE SOĻI

Pārveidošanās sākas ar to, ka es izlaboju nepareizo. Jautājums ir: kā lai iesāku?

Ņem papīru un zīmuli un uzraksti visu, kas tevī jāpārveido Sāc ar godīgumu. Absolūts godīgums. Kā ir, piemēram, ar naudu? Es domāju par kādu savu draugu, kas vienmēr sūdzējās par valdības negodīgumu, bet pats mēģināja krāpt muitu. Viņa pārveidošanās parādījās, ka viņš samaksāja atpakaļ, ko bija noblēdījis. Tagad viņš var stāstīt politiķiem, kā pats kļuva godīgs, nevis kritizēt viņus. Kā ir ar to cilvēku, ar kuŗu tev ir visgrūtāk sadarboties? Vai tā ir tikai viņa kļūda? Mana kļūda var būt ir tikai 10 proc., bet ir taču vieglāk man izlabot 10 proc. nekā otram 90 proc. Kāpēc lai es nespertu pirmo soli? Patiesi lūgta atvainošanās ietekmē visus cilvēkus, vienalga, vai kādā uzņēmumā, valdībā vai starptautiskās konferencēs.

Padomāsim tālāk par tīrību. Vai es dzīvoju, lai dabūtu, vai lai dotu? Vai es vados ar to, ko es gribu, vai ar to, kas ir taisnīgi? Vai es izmantoju citus sevis labā, vai mana dzīve ir skaidra kā kristalls? Arī mūsu domām jābūt absolūti tīrām. Tas ir grūti, bet mēs varam būt citādi, un tas ir ļoti svarīgi. Mēs nevaram uzcelt jaunu sabiedrību uz sairušām ģimenēm.

NESAVTĪGUMS UN MĪLESTĪBA

Padomā par nesavtīgumu. Vairums mūsu politisko, saimnieciskō un sociālo rīkojumu mērķis ir, lai ierobežotu mūsu egoismu. Kas notiktu, ja mēs sāktu domāt vairāk par citiem cilvēkiem nekā par sevi pašiem? Kas notiktu, ja ikviens no mums vienkārši apņemtos nekad neļaut interesei grozīties ap sevi pašu? Savtība sabiedriskā dzīvē ir kā nāvējoša inde. Tā mūs saista un padara aklus, tā nāvē un apdullina, tā šķeļ un pieaug.

Kā ir ar absolūto mīlestību? Īsta aprūpe ir tā, ka es dzīvoju tā, lai veicinātu labo citos. Lai to iespētu, man jāiznīcina godkāre un nenovīdība savā dzīvē. Šeit vajadzīgs brīnums! Un šis brīnums notiks tad, kad mēs sāksim klausīties otrtik, cik mēs runājam. Tas būtu tīri dabiski: mums taču ir divas ausis, bet tikai viena mute.

Mums jāatlicina laiks, lai klausītos. Sākumā pietiek varbūt ar 10 minūtēm. Uzraksti katru domu. Izvērtē šīs domas saskaņā ar 4 absolūtām normām: godīgumu, tīrību, nesavtīgumu un mīlestību. Paklausi domām, kas tad rasies. Tu vienmēr atradīsi kaut ko, ko tu vari darīt. Un vienmēr būs kaut kas, kas gaidīs, lai to padarītu. Sāc katru dienu ar šādu mēģinājumu.

Kad es pirmoreiz šādā veidā uzklausījos savās domās, man ienāca prātā, ka man būtu jāsūta atpakaļ dažas lietas, kuŗas es kādreiz biju aizņēmies un paturējis. Iedomājos arī, ka man jālūdz piedošana kādam cilvēkam par manu kritisko nostāju pret viņu, jo tā bija radusies vienkārši manas nenovīdības dēļ. Un beidzot man kļuva skaidrs, ka man jābūt godīgākam arī pret savu ģimeni.

KĀDS VIENKĀRŠS NOTEIKUMS

Vispārējā pieredze māca, ka, ja mēs izlabojam to, ko varam, mēs iegūstam jaunu spēku, kas pārvar lepnību, iekāri un rūgtumu kas tik bieži mūs sagrābj savā varā. Sekojošā vienkāršā noteikumā atrodas noslēpums: klausies godīgi! Uzraksti savas domas. Īsteno tās. — Rezultāta netrūks. Tas attaisnojas katram un visur, — tiem, kas tic un tiem, kas netic. Tas ir izmēģināts un atrasts par pareizu. Tur nekad nav kļūdas. Tu vari strīdēties par tā iespējamību — kā es darīju Tu vari mēģināt to izsmiet, — arī to es darīju, ne tāpēc, ka tas būtu smieklīgi, bet tāpēc, ka man bija nelāga sajūta, un man bija grūti izlabot kādu smagu situāciju. Mana pirgāšanās bija tikai aizbildināšanās. Bet ja mēs to īsti godīgi izmēģinām, tad mēs esam spēruši pirmo soli jaunā dzīvē. Tad mēs dzīvosim un radīsim vienību. Mēs pārveidosim cilvēkus un viņu attieksmes. Mēs kļūsim reāls spēks, lai pārveidotu pasauli.

Kalvja vīri kāpj dziesmu kalnā

1. r. no kr.: V. Bošs, E. Kraujiņš, vad. J. Dzeguze, A. Bērziņš, Ž. Rāva. 2. r.: E. Grotāns, V. Mačiņš, B. Akers un A. Jekums.

KALVJA KONCERTS 2. APRĪLĪ TORONTO

Pirms 4 gadiem 19. aprīlī notika jaundibinātā dubultkvarteta pirmais mēģinājums kādā Toronto dzīvoklī, no kuŗa, kā smiedamies stāsta administrātors Edgars Kraujiņš, mūs drīz vien izmeta laukā un bija jāmeklē jaunas telpas mēģinājumiem.

Vārdu dubultkvartetam laimējies izraudzīt īsti skanīgu — Kalvis, bet ar vārdu vien nepietiek un jaunie dziesmu kalēji Juŗa Dzeguža mūzikālā vadībā toreiz pirms 4 gadiem sāka iestudēt latviešu komponistu dziesmas pirmajam koncertam, kuŗš notika pēc vesela gada darba posma, 1952 gada 23. maijā. Pirmais koncerts izdevās apmierinoši mākslinieciskā ziņā, bet pavisam labi atsaucības ziņā, jo bija ieradušies ap 360 klausītāju, kas jaunajiem dziesmu kalējiem deva ticību sāktam darbam un rādīja arī, ka darbs nav bijis velts. Otrais koncerts notika Sv. Trīsvienības baznīcā, tā paša gada decembrī, kur Kalvis dziedāja garīga satura programmu. Katru gadu Kalvis ir devis vienu patstāvīgu koncertu ar jaunu programmu, bez tam vēl 10 patstāvīgus koncertus ārpus Toronto, Hamiltonā, Sadberijā u. c. Bez patstāvīgiem koncertiem Kalvis ir dziedājis neskaitāmi daudzos sarīkojumos un nekad nav atteicies piedalīties, ja vien laikā ir lūgts. Ar latviešu dziesmām Kalvis ir iepazīstinājis arī kanadiešu publiku, gūstot labas atsauksmes. Dubultkvartetā ir 10 dziedātāji, bet tā kā ansamblis dzied 4 balsu harmonijā, tad patu rēts dubultkvarteta nosaukums. Kalvī pirmo tenoru partiju dzied Bertolds Akers, Arturs Bērziņš un Arvīds Pētersons, otro tenoru — Valdis Bošs un Elmārs Grotāns, pirmo basu — Juris Dzeguze ar Valdi Mačiņu, bet otro basu — Edgars Kraujiņš, Alfrēds Jekums un Žanis Rāva. Visi dziedātāji, ieskaitot mūzikālo vadītāju J. Dzeguzi, nekādu atlīdzību nesaņem. Šo dziesmu mīlestību varam labi saprast, ja paraugāmies pagātnē, kur atklājas, ka gandrīz visi dziedātāji ir ar lielu stāžu dziesmu laukā. Ž. Rāva nākošā gadā varēs atskatīties uz 35 darba gadiem dziesmu druvā, jo pirms 35 gadiem sācis dziedāt Liepājas vīru korī. Dziedonis, un no tā laika dziedājis nepārtraukti. Arī B. Akers dzied jau kopš 25 gadiem, sākdams latviešu dziesmai kalpot Prezidija konventa vīru korī, bet Vācijā dziedājis vīru dubultkvartetā Tēvija. Arī pārējie dzied vismaz 10 gadus. Šogad Kalvis Marisa Vētras personā ir guvis vērtīgu konsultantu, kas daudz darījis dziedātāju tembru saliedēšanā, dikcijas uzlabošanā un cēlis arī vokālo prasmi.

Savā koncertā Kalvis uzņēmis 12 autoru 17 dziesmas: E. Dārziņa, J. Cimzes, J. Norviļa, J. Kalniņa, V. Lindes, A. Jurjāna, V. Ozoliņa u. c. Nevienu no šīm dziesmām Kalvis nav dziedājis iepriekš, un dažas no tām ir diezgan cieti rieksti, kas prasījuši daudz darba, īpaši A. Jurjāna Ilgošanās, V. Ozoliņa, Rozes, ai rozes un V. Lindes Ardievas.

Pēc koncerta Toronto Kalvis koncertēs Montreālā, Hamiltonā, Londonā, Bramptonā un St. Katarīnās. Saņemts arī aicinājums viesoties Sav. Valstīs, bet grūtības vīzu iegūšanā neļauj vēl aicinājumu pagaidām pieņemt.

Liels ieguvums Kalvim ir pašu iegādātās klavieres un iespēja mēģinājumus noturēt pie J. Dzeguzes, visiem izdevīgā laikā.

Runājot par Kalvja nākotnes nodomiem, E. Kraujiņš stāsta, ka nākošā koncerta programma paredzēta jaunajai latviešu dziesmai, kas mūsu publikai visumā ir sveša. Tāpēc iespējams, ka jau rudenī Kalvis dziedās T. Ķeniņa un citu komponistu darbus, kas rakstīti šīsdienas mūzikas stilā. „Tas, bez šaubām, būs ļoti grūts uzdevums, bet tikai darbs dara meistaru," ticības pilns atzīst E. Kraujiņš.

Kalvja koncerts notiks piektdien, 2. aprīlī, Parkdale Cellegiate zālē, 209 Jameson Ave, sākums plkst. 8.15.

Kā sabiedriskā darbā rīkoties nevajag

VĒSTULE NO ZVIEDRIJAS

Zviedrijā līdz šim iznāca divi latviešu biļeteni: Bruno Kalniņa sociāldemokrātu Brīvība un Latviešu nacionālās padomes — Mūsu domas, kuŗos šīs nelielās grupas pauda tos ieskatus, ko neviena Zviedrijas latviešu laikrakstā — ne Latvju Vārdā, un arī ne Latvju Ziņās, nevarēja ievietot. Tagad šiem diviem pievienojies vēl trešais biļetens — Latviešu nac. fonda Skandināvijā — Pārskats Nr. 1, kam sekošot arī turpmākie numuri, un kuŗā NF tagadējā majoritātē paudīs savas domas.

Agrāk NF iespiedu technikā izdota biļetena nebija, jo tāda izdošana prasa līdzekļus, bet ja nu tagad NF tādu sācis izdot, tad jāsecina, ka NF vadība ar Zviedrijā iznākušajiem laikrakstiem ne prot sadzīvot.

Šai sakarā man nāk prātā kādas citas lielas organizācijas — Zviedrijas latviešu Kultūras centra (kas apvieno 6 lielākās organizācijas Zviedrijā) lēmums pagrudenī: uzturēsim labas attiekšmes ar latviešu presi un informēsim lasītājus par to, kas ir darīts un ko esam nodomājuši turpmāk darīt. Tas var nākt visiem par labu.

Agrāk NF arī tā darīja: gandrīz arvien laikrakstos bija lasāms par NF, bet tagad NF tai vietā sāk izdot īpašus pārskatus. NF tagadējā majoritāte neprot sadzīvot arī ar citādi domājošiem padomes locekļiem, kas pie šīs majoritātes nepieder. Argāk tā nebija.

MAJORITĀTE UN OPOZICIJA

Nāk prātā kāda NF padomes sēde pirms nedaudz gadiem. Toreiz majoritātē bija 22 padomes locekļi, bet opozicijā 4 liberāļu grupas un 4 katoļu. Iepriekšējā apspriedē majoritāte vienojās padomes sēdē — neizlēkt un ne izrunāties, kas nepatiktu opozicijai, lai opozicija neaizietu, jo tas būtu NF zaudējums. Toreiz ar opoziciju rēķinājās. Opozicija cēla iebildumus pret vienu otru un trešo kandidātu, ko majoritāte būtu vēlējusies redzēt par NF valdes priekšsēdi. Majoritāte ar to rēķinājās un ievēlēja cilvēku, pret ko opozicijā iebildumus necēla. Bet šoreiz — pēdējā padomes sēdē tagadējā majoritāte pie šīs taktikas neturējās un ievēlēja par NF valdes priekšsēdi cilvēku, par kuŗu no 30 balsīm bija nodotas tikai 20.

Toreiz padomes sēdē 4 liberāļiem bija vēlēšanās, ka viņu pārstāvim arī tiktu piešķirts gods sēdēt prezidijā krēslā. Pēc vēlēšanās nodotā balsu skaita no 4 statūtos paredzētām vietām prezidijā opozicijai pienācās tikai viena vieta, ko piešķīra katoļu grupai, bet liberāļi arī vēlējās sev vienu vietu. Majoritāte toreiz, pārkāpdama pat statūtus, šo vietu arī deva: priekšā uz paaugstinājuma nolika vēl vienu statūtos neparedzētu sēdekli — sekretāra biedram. Uz tā tad nosēdās liberāļu grupas loceklis.

Bet vēlāk liberāļi tomēr no NF aizgāja, par spīti tam, ka kādā „tautas sapulcē" pirms NF padomes vēlēšanām pašā sākumā viens no viņu vidus aicināja klātesošos: „Atbalstīsim NF, vienalga, kas arī tur atrastos priekšgalā!" Bet kad liberāļiem NF padomes vēlēšanās nebija dāvāta cerētā uzticība un liberāļi neieguva vairākumu, viņi to, uz ko bija citus aicinājuši, paši atteicās pildīt.

Bet kā nu bija tagad, pēdējā — jaunievēlētās NF padomes sēdē?

Runā ne vairākuma grupas padomes loceklis, bet no tās grupas, kas pēc nodotā sarakstu skaita ieņem otro vietu (vēlēšanās piedalījās pavisam 4 saraksti) — Zviedrijas Kultūras centra un latviešu skolu valdes priekšsēdis A. Kurmis un izsaka savas domas, kas nesaskana ar majoritātes domām, un kas nu notiek? Atskan sauciens: „— Mums jūsu padoma nevajaga, paši zināsim, ko darīsim. Sēstieties! . . . Brauc mājās!"

Runātājs savus iebildumus turpina, bet nepārtrauktā troksnī līdz runas beigām.

Kad pēc tam notika valdes vēlēšanas, ko šīs — nacionālo darbinieku grupas — valdē, sastāvošā no deviņiem locekļiem, neievēlēja nevienu valdes locekli, kaut gan par šo grupu NF padomes vēlētāji bija nodevuši lielāku balsu skaitu nekā par 4. (liberālu un viņu līdzgaitnieku grupu), no kuŗas valdē ievēlēja divus locekļus, starp tiem vienu svarīgajā ģenerālsekretāra amatā. —

Jau tūlin pēc šīs padomes sēdes atskanēja bažīgas balsis, ka NF darbībai šī vairākuma izturēšanās pirmajā sēdē par labu nenāks.

Šīs bažas bijušas pamatotas. Tā, piem., JKS Gēteborgas nodaļas pilnsapulcē nolemts NF darbību turpmāk vairs neatbalstīt. Līdz šim šī nodaļa to darīja, piem., pagājušajā gadā iemaksādama NF 400 kronas. Un ja nu arī šīs nodaļas biedri un viņu tuvinieki nekārtos savas biedru maksas un citi arī tiem pievienosies?

Savā jaunizdotajā pārskatā NF tagadējā vadība iespiedusi arī budžetu, kuŗa pieņemšanai nebija sasaukta padomes sēde, bet kas pieņemts, rakstveidā nobalsojot (statūti to atļauj), un uzrādījusi arī to padomes locekļu vārdus, kas rakstveida balsošanā nebija piedalījušies un kas neesot nākuši arī ar ierosinājumiem. Starp tiem es redzu arī tā vārdu, kam padomes sēdē bija saukts virsū: „Mēs paši zinām!" un „Brauc mājās!" Un — es saprotu viņa un dažu citu klusēšanu. Starp citu arī tā jaunā padomes locekļa, kas padomes sēdē bija uzdevis dažus jautājumus attiecībā uz projektēto rokas grāmatu, bet kuŗa jautājumiem bija vienkārši pārlēkts pāri! —

Pārskatā apliecināti — „fakti," kas neatbilst īstenībai. Tā, piem., valdes loceklis R. Legzdiņš raksta, ka iekšpolitiski NF sabiedriskā baze pēc šīm vēlēšanām esot krietni paplašināta un ka restaurēts atkal sākotnējais stāvoklis — visi Zviedrijas latv. bēgļu sabiedriski — politiskie nogrupējumi esot atkal NF atbalstītājos. Nevajaga paust to, kas neatbilst īstenībai: tā zūd ticība tam, ko NF vadība vēlas pasacīt.

Kāpēc šis garais stāsts par Zviedrijas NF kļūmīgajām gaitām? — Lai rādītu, kā dažreiz grauj, un var arī sagraut dažu labu pasākumu un lai pasacītu, kā sabiedriskā darbā rīkotie nevajaga.

M. Dž.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

CENTISIMIES PĒC POLITISKĀS KULTŪRAS

Laika 20. marta numurā Andrejs Eglītis raksta: „... daudzos gadījumos savās politiskās izdarībās vēl uzvedamies kā alu cilvēki, vilkdami pretinieku nobeigšanai aiz matiem." Saprotams, tas nav pareizi, tur Eglītim ir pilnīgi taisnība. Šai ziņā jāpielieto pavisam citi paņēmieni, kā tas jau arī praktizēts Zviedrijā, un par ko varam lasīt melns uz balta Vācijas Latvijas 1. janvāŗa numurā. Raksts skan šādi: „Vistraģiskākais notikums novembrī piedzīvots Stokholmā, kur LNFS priekšsēdis A. Eglītis fiziski (pēc receptes ar k. pa d.) izsvieda Latvju Vārda redaktoru A. Kroderu līdz ar visu redakciju no fonda telpām:"

Jā, politisko kultūru vajaga!

AR HOKEJU UN BALETU VA JAUNS TROJAS ZIRGS KANADĀ

Telegrafa aparāta taustini, kas sniedza ziņu par Kanadas hokeja komandas zaudējumu krieviem Stokholmā, vēl gandrīz nebija apstājušies kustēties, kad komūnistu partijas Kanadas nodaļa (t. s. Strādnieku progresīvā partija) izlēca dienas presē ar sludinājumu: Kanadas hokejs Maskavā.

Kanadas komūnisti domā, ka hokeja līga Kļavas lapa ir parādījusi „īstu sportiskumu," pēc visai nozēlojamās Maskavas Dinamo uzvaras pār Toronto Lindhursta komandu lūdzot atļauju braucienam uz Padomju Savienību. Tālāk sludinājumā teikts: „Mēs varam būt pilnīgi pārliecināti, ka mūsu Lapa ne tikai labi nospēlēs Kanadas hokeju Maskavā, bet būs arī lieliski Kanadas vēstnieki.

„Mūsu Lapa," apliecina sarkanie strādnieki, padarīs labāku darbu nekā Sanlorāna kungs, kas mēģina Azijai „pārdot" Savienoto Valstu Mekkartija sportu. Un vai Sanlorāna kungs nebūtu labāk pakalpojis Kanadai, ja viņa valdība būtu subsidējusi sportu, samazinot budžetā tos 2 biljonus, ko tagad izšķiež ASV inspirētai sagatavošanai karam?"

Mēs zinām arī, ka pēc jaunā Padomju Savienības sūtņa ierašanās, sākušās aktīvas runas par „kultūras apmaiņu." rādot kanadiešiem sarkano baletu, laujot klausīties sarkanos mūziķus. Kādas „aizmugures dekorācijas" nāks līdzi šai mākslai, mēs zinām labi. Bet vai to zina kanadieši? Ir jau skaisti jūsmot par „demokratisko brīvību", bet kamēr „progresīvo strādnieku" partija var izrakstīties un izjūsmoties pēc sirds patikas par varenajiem padomju tautas sasniegumiem, un neitrālie kanadieši klausās un brīnās muteņ atplētuši, tikmēr pat rāmā pilsoniskā prese asi uzbrūk Mekkartijam, ceļot pavisam ērkšķainus goda vārtus viņa viesošanās braucienam. Vai šeit nebūtu īstais darba lauks mūsu informācijas nozarēm un centriem, antibolševistiskiem blokiem, jaunatnes organizācijām, bet par visām lietām — mūsu studentiem, lai nākošajās demonstrācijās nesvilinātu vis Mekkartiia tēlu, bet kādu no gluži pretējās debesu puses! Neaizmirsīsim — hokeis un balets var kļūt arī par Trojas zirgu!

Mikroskops.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA (2)

2. g. s. pēc Kr. — Ģeografs Ptolemejs atzīmē Baltiju savā pasaules kartē. Viņš nosauc Daugavu Latvijā par Rubo — Sarkano upi. Arī tagadnē paši latvieši sauc Daugavas ieteku par Sarkandaugavu.

Dāņu chronists Sakso Grammatikus (Saxo Grammaticus) savās chronikās piemin Kuronijas karali Lokeru, kas turējis savā gūstā ievainoto dāņu princi Hadingu, bet atbrīvojis viņu pēc ievainojumu sadzīšanas.

3. g. s. pēc Kr. — Pēc chronista Sakso Grammatikus ziņām, Kuronijas kēniņš Dorno dzīvojis Dunas pilsētā Dunas vai Daugavas upes krastā.

475. g. pēc Kr. — Goti no Gotlandes salas ceļo uz Krieviju, dodoties pa Daugavu uz Polocku, un pāri Gaujai uz Pleskavu. Daļa no viņiem apmetās Latvijā. Domā, ka viņi cēluši Siguldas pili Gaujas krastā (Siguldas vārds vēl šagad tiek lietots Gotlandē). Kāda cita grupa varēja būt virzījusies Zemgales virzienā gar Lielupi, lai iespiestos Zemgalē un Kurzemē.

5. g. s. Jordaness (De rebus Geticis) liecina, ka austrumgoču kēniņš Hermanriks iekaro Baltijas jūrmalu.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

SIRAKŪZAS (N.Y.)

Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes locekļu skaits pag. gadā pieaudzis uz 239. Pavisam noturēti 36 dievkalpojumi, ieskaitot latviešu kopas Jutikā, Itakā un Binghamtonā. Kristīti 5 bērni, iesvētīti 3 jaunieši, laulāts viens pāris, miruši 2. Draudzes pārskata gads noslēdzies ar $475.39 tīru atlikumu. Rosīgi darbojusies draudzes dāmu komiteja E. Stravinskas vadībā, veicot aprūpes un pabalsta darbu. Komitejas sanāksmes iezīmējušās ar vērtīgiem ierosinājumiem sabiedriskās dzīves, literatūras un mājsaimniecības problēmās. Pirmajā šāda veida sanāksmē skolotāja V. Priedīte referēja par amerikāņu rakstnieku L. Daglesu. Rosība vērojama arī latviešu bērnu skolā.

Par Latviešu biedrības priekšnieku ievēlēts A. Bērziņš. Biedrības jaunā valde savā aicinājumā tautiešiem uzsver vienprātības nepieciešamību visos nākotnes nodomos dzimtenes Latvijas labā.

Latviešu studentu kopa apvieno ap 20 biedru, kas studē Sirakūzās, Utikā un Itakā. Kopas mērķis — sekmēt latviešu studentu sadraudzību, saglabāt tautas vēsturiskās tradicijas, izdebatēt jaunatnī interesējošus jautājumus kultūras un zinātnes laukā un sekmēt studentu savstarpēju palīdzību. Nule savāktie ziedojumi nosūtīti Amerikas latviešu studentu apvienībai, trūcīgo studentu atbalstam un stipendijām. Latviešu studentu pirmā uzstāšanās notika Sirakūzu universitātes rīkotajā gadskārtējā tautību festivālā, kur latviešu studenti ar tautiskiem tērpiem un dejām izpelnījās lielu piekrišanu.

ROČESTRA (N.Y.)

Latviešu ev.-lut. Krusta draudzes locekļu skaits pagājušā gadā pieaudzis uz 200. Kristīti 4 bērni, iesvētīti 3 jaunieši, laulāts 1 pāris, miris 1. Draudzes kases apgrozījums $1.986.72, kasē uz š. g. 1. janvāri $914.33.

Mazskautu pulciņš savas nodarbības uzsāka pag. vasarā. Pulciņš reģistrējies pie amerikānu skautu organizācijas, paturot pilnīgu patstāvību iekšējā darbībā. Notikušas 7 sanāksmes. Grūtības sagādā telpu jautājums un jāizpalīdzas ar nodarbībām privātdzīvokļos. Jāvēlas, lai pulciņš augtu kuplumā, un visi bērnu vecāki sūtītu savus mazos šai jauno sabiedrībā, kuŗas mērķis — zēnu morālā pašaudzināšana un veidošana, lai tie izaugtu par savas valsts derīgiem pilsoņiem.

21. martā ALAs biedru pilnsapulcē par delegātu š. g. kongresam Klīvlendā izraudzīja draudzes priekšnieku A. Niedolu. Kaut gan draudzē ap 90 ALAs biedru, sapulcē piedalījās tikai 15. Tā izteica atzinību amatpersonām, kas sekmējušas biedru skaita palielināšanos, sevišķi minot inž. Fr. Effertu, kuŗš savācis lielāko biedru skaitu starp draudzes locekļiem.

Daugavas Vanagu apvienības līdzinējā valde palikusi amatā tikai daļēji, jo atteikušies H. Aizstrauts (pr-ka vietnieks), J. Vinters (sekr.) un J. Dzenis (kasieris), kuŗu vietā ievēlēti J. Reicis, R. Pavasars un J. Karlsons.

Visvairāk latviešu nodarbināti fabrikās un rūpniecības uzņēmumos, kam seko darbs slimnīcās, birojos, uz būvēm un mājsaimniecībā. Dažiem laimējies visu laiku strādāt savā profesijā, starp kuriem minami inž. elektr. A. Meļķis, inž. mech. A. Svietiņš, pazīstamais Rīgas fotografs-vecmeistars P. Apse un zobu tehniķis L. Blumenaus.

Pilsētas apkārtnē daudz ir zvejas ūdeņu, kas sagādā labas makšķerēšanas iespējas. Prāvs tautiešu pulciņš, šo sportu arī piekopj, dažkārt velkot veiksmīgus lomus. Šai meistarībā nepārspējams ir lieliskais Ziemeļlatvijas ūdeņu zinātājs un makšķerēšanas sporta speciālists, valmierietis A. Rencis.

—Šveices siera īpatnība nav vis tā garša, bet gan briesmīgais caurvējš.

INDIANĀPOLĒ

Marta pirmajā piektdienā Indiānas latviešu biedrības mājā savu gadskārtējo biedru pilnsapulci sasauca ILB sporta klubs, pulcinot 27 dalībniekus, no tiem apmēram trešo daļu — vietējās sieviešu volejbola vienības dalībnieces.

Sapulces ievadījumā līdzšinējais kluba vadītāja vietnieks Kārlis Meiers sniedza īsu pārskatu par kluba iepriekšējā gada darbību, uzsverot, ka tā gājusi plašumā gan kvantitātīvi, gan kalitātīvi. Rosīgi darbojušās volejbola, basketbola un vieglatlētikas sekcijas. Runājot par kluba pašreizējo financiālo stāvokli, M. informē, ka kasē atrodas $66.11, bet lielākā daļa biedru nav vēl nokārtojuši savus šī gada pirmo 3 mēnešu maksājumus ($0.50 mēnesī). Pēdējo atgādinājumam M. nolasa garu „parādnieku sarakstu", kas sasummē vēl $68.00. Matēmatiskais kases stāvoklis pašreiz, tātad, būtu $134.11.

Par jauno Indiānas latviešu biedrības sporta kluba vadītāju ar 13 balsīm ievēl enerģisko jaunās paaudzes sporta darbinieku un sportistu Olģertu Galīti — 1736 W. Market St., Indianapolis 22, Indiana; tālrunis — CA 1659.

Jaunajā valdē ievēl — Vilni Gūtmani, Otomaru Ragaini, Kārli Meieru un Rasmu Puisānu. Kandidātos paliek — Ernests Assons, Vigo Burģis, Valija Braze un Ausma Adamkoviča.

Revīzijas komisijā ievēl — Sigurdu Ozolu, Andreju Brūveri un Voldemāru Lerchu. Kandidātos paliek — Gunārs Graudiņš, Guna Vanaga un Gita Klīģere.

Par kluba pārstāvi amatieru sporta apvienībā (AAU) arī nākošajam gadam pilnvaro līdzšinējo — Andreju Brūveri.

Pārrunā ASV vidējo pavalšķu latviešu sporta pārvaldes ierosinājumu nosūtīt tai 10 proc. no visu sporta sarīkojumu tīrā atlikuma, kas būtu domāti ASV latviešu šī gada volejbola un basketbola meistarsacīkšu vajadzībām Mineapolē. Ar krietnu balsu vairākumu šo ierosinājumu noraida.

Pulcējoties savā pirmajā sēdē, jaunā valde konstituējās šādā sastāvā: kluba vadītāja vietnieks — K. Meiers, sekretāre — R. Puisāna, kasieris — O. Ragainis, biedrzinis - mantzinis — V. Gūtmanis. Izraudzīja arī jaunos nozaru vadītājus. Par volejbola un vieglatlētikas sekciju vadītājiem apstiprināja līdšinējos — Kārli Meieru un Gundāru Grīslīti, bet basketbola nozarei līdzšinējā V. Lercha vietā nozīmēja Otomaru Ragaini. Izraudzīja arī divus jaunu nozaru vadītājus: galda tenisā — Vilni Gūtmani un sieviešu volejbolā — Valiju Brazi. Cerams, ka tuvākajā nākotnē noorganizēs arī vēl citas sekcijas, piemēram, šacha un tenisa.

Gunārs Grīslītis.

CEĻA VĀRDI

Lielākā brīvība ir pazemībā. Līdz ko jums jāaizstāv iedomātais „es pats", kas jums šķiet svarīgs, jūs pazaudējat sirds mieru.

✲

Līdz ko jūs sākat sevi ņemt nopietni un iedomāties, ka jūsu tikumi ir svarīgi tādēļ, ka tie jūsējie, jūs kļūstat sava paša niecības vergs, un pat jūsu labākie darbi jūs apstulbos un pievilks. Jo, aizstāvēdami sevi, jūs sāksit saskatīt grēkus un kļūmes visu citu cilvēku darbībā.

✲

Ja pazemība cilvēku atbrīvo no pieķeršanās saviem darbiem un savai slavai, viņam atklājas, ka īsts prieks ir iespējams tikai tad, ja mēs pilnīgi aizmirstam sevi pašu.

✲

Katrs acumirklis un katrs notikums cilvēka dzīvē zemes virsū kaut ko atstāj viņa dvēselē. Tieši tāpat kā vējš iznēsā tūkstošiem neredzamu un redzamu sēkliņu, tā arī laika straume nes garīgās vitālitātes dīgļus, kas nemanīti paliek cilvēku prātā un gribā.

Tomāss Mertons.

Vitauts Kalve

KRITIĶIS TEĀTRĪ

VITAUTA KALVEŠ APCERĒJUMS PAR AKTIERA UN KRITIĶA ATTIEKSMĒM

LATVIEŠU TEĀTRIM IR JĀBŪT

II

Skatuve ir dzīves kultūras centrālā vieta, tā vieta, kurā notiek visu kultūras vērtību apmaiņa un pārbaude. Atcerieties, ka senajā Grieķijā, kas radījusi augstāko un spēcīgāko kultūru, kādu vēsture pazīst, teātris bija valsts līdzekļiem uzturēts kultūras iestādījums, kurā piedalījās visi iedzīvotāji. Grieķu teātrī tāpat kā svētnīcās par ieeju nebija jāmaksā. Un ja citās kultūrās teātri tik spožā lomā neredz, viņš ir tikai apslēpies, **parasti paslēpts** reliģiskajā kultā, kas kopš gadu tūkstošiem visur **vairāk vai mazāk** veidots drāmatisku spēļu veidā. Tā viduslaikos baznīca pilda to lomu, ko Grieķijas teātris.

Teātris ir nepieciešams vispirms literātūrai. Par iespiestajām grāmatām nekad nevar zināt, cik un ko tajās lasītāji izlasa. Iespiedumā vārds vairs nav dzīvs, un mēs nezinām, cik lielā mērā tas sasniedz lasītāju apziņu. Lasīšana var būt arī ļoti pavirša, lasītāja uzmanība ir ļoti mainīga spēkā, un parasti taj paslīd garām dzīves lielākā daļa. Tikai teātris ar savu dzīvo vārdu klausītājam uzspiež dzeju pilnīgi, un tikai par teātrī redzēto un dzirdēto zinām, ka tas patiesi arī pārdzīvots. Tā kā nu kultūras vērtības atklājas vai reālizējas tikai pārdzīvojumā, tad teātris ir vienīgā vieta, kur droši zinām dzeju dzīvojam. Skatuvē gan nonāk tikai dramātiskie dzejas darbi (lirika tikai ar reti rīkotiem deklamāciju vakariem, epika ar dramatizējumiem), bet dzeja parasti cīnās visos savos paveidos par vienām un tām pašām izteiksmes vērtībām Tikai skatuvē var pārbaudīt dzejas vērtību, metrikas un ritmikas jēgu, simbolizēšanas veiksmi, kompozicijas pareizību. Tikai ar aktiera un skatītāja - klausītāja palīdzību varam pārbaudīt, kāds ir vispārīgais tautas garīgais līmenis, cik liels uztveres ātrums un dziļums, kādas simbolu atdzīvināšanas spējas. Bez šīs pārbaudes vietas lasītājam rakstītā mēmā dzeja ātri pazaudē cēļu un apmaldās. Izteiksmes līdzekļi nav šķirojami derīgos un nederīgos; teorētiski izteiksmes līdzekļus var pārbaudīt tikai novērojot, vai tie iedarbojas vai ne.

Teātris nekalpo tikai dzejai. Tajā parādās tautas garīgais līmenis vispār, tādēļ teātris kalpo visai garīgajai dzīvei. Ja teātrim pieskaita arī operas un baleta skatuves, tad redzam, ka skatuve praktiski apvieno visas mākslas. Bet teātrī nedzīvo tikai mākslas vien. Ļoti bieži taisni teātrī sabiedrība pirmo reizi saskaras ar visdažādākajām sabiedriskām, tiesiskām, morāles un audzināšanas problēmām. Teātris kalpo visai garīgajai dzīvei.

Tikai ja to visu apsveram, atskārstam, ka teātris nav izpriecas vieta, bet pirmā un galvenā kārtā audzināšanas iestādījums, īpatnēja, dzīva un ne ar ko neaizstājama skola, kurā varam mācīties līdz mūža galam.

Teātris ir svētnīca un skola.

Zinot, ka tā jābūt, kritiķiem ir tiesības arī trimdas teātrī to atgādināt par citi tam, ka drošai teātra attīstībai te viss ir pretī.

Izrādes recenzents var pateicībā noliekt galvu aktiera traģiskās mākslas priekšā, teātra kritiķiem jāprasa, lai mūsu teātris ir tas, kam viņam jābūt.

Andrejs P. Mierkalns

LŪGŠANA ROZEI

Nekad, nekad tu nedrīksti novīst:
Es sargāšu
Tevi
Ar zobenu, šķēpu, ar krūtīm,
ar pleciem, ar rokām
Tu, mana mīļā.
Es skūpstīšu tavas lūpas vismaigākiem pieskārieniem,
Līdz tu kļūsi par astrālu
Būtni.
Bet arī tad tu nepazudīsi, roze
Nekad nevīstoša tu ieaugsi
Gaisā.
Un tevi redzēs zibeņu apskaužu,
Mākoņu sargāšu, debesīs —
Roze.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA

CEPSIM GARŠĪGUS STĒKUS

Katrai tautai ir īpatnības ēdienu gatavošanā un arī to pasniegšanā.

Katrā zemē mēs saskatām ko jaunu, interesantu un arī vērtīgu. Labais visiem izmēģināms un pieņemams.

Amerikas kontinenta kulinārā māksla stipri atšķiras no eiropiešu. Bieži viss ir vairāk saldināts, piparots un dekorēts. Ēdienu dekorēšanai šeit pievērš sevišķu uzmanību. Visiem arvien garšo labi sagatavots stēks, lai arī kāds tam būtu nosaukums. Liellopu gaļas sadalījums, izņemot dažas Dienvidamerikas zemes (kur arī svaru un mēru sistēma ir eiropiska), šai kontinentā ir savādāks.

Stēki ir dažādi, attiecībā no griezuma. Viens no labākiem un mīkstākiem stēkiem ir „Širloin" stēks, kurš griezts no gurna gabala ar nelielu kaulu vidū. Griežot muguras gabalu uz augšu, iegūst „Porterhouse" stēku un „T kaula" stēku, kluba stēku u. t. t. Visi minētie stēki vislabāk garšo gatavoti ātrā veidā, cepot uz režģiem vai arī uz pannas.

STĒKS UZ PANNAS

Vēlama smagāka cepamā panna, kuŗu labi sakarsē. Tad ierīvē ar mazu vērša tauku gabaliņu, bet tikai tik daudz, lai stēks nepierautos pie pannas. Stēku uzliek uz karstas pannas, taukainās malas iepriekš vairākās vietās iegriežot. Kad viena puse apcepusi, stēku apgriež. Apgriešanu izdara pāris reizes, līdz stēks cepies 15 min. Gatavu stēku uzleik uz sasildītas cepešblodas, pārziež ar sviestu un pārkaisa ar sāli un pipariem.

STĒKS KRĀSNĪ

Ja stēku cep krāsnī, krāsni vispirms sakarsē līdz 350 F, uzliek stēku uz dzelzs režģa, kuŗam apakšā paliek cepešpannu.

Kad viena puse apcepusi un puse no cepšanas laika ir pagājusi, stēku apgriež, pārkaisa brūno pusi ar sāli un pipariem, tad apcep otru pusi. Režģis ar stēku liekams tuvu augšējam karstumam.

Ja stēku grib vidū jēlu, tad cep 12—15 minūtes, bet vidēju 15—20 min.

Šādā pašā veidā sagatavo pārējos stēkus. Karsēšanas jeb cepšanas laiks ir atkarīgs no stēka lieluma un vēlamās gatavības.

Pie šādi sagatavotiem stēkiem var pasniegt novārītus kartupeļus ar sautētām saknēm, kā arī dot klāt lapu vai svaigu gurķīšu salātus.

Ir arī vēl cita veida stēki, kuŗus iepriekš apbrūnina taukos vai sviestā un sautē nelielā šķidrumā.

Hamburgas un Salisbures stēki tiek gatavoti no maltas gaļas un mazāk piemēroti mūsu gaumei.

STĒKS FRANČU GAUMĒ

Ja kādam ātri gatavotais Širloina stēks būtu par cietu, to var gatavot arī franču gaumē.

Ņem 2—3 mārc. širloina stēku, 1 tējk. cukura, 1 ēd. k. miltu, 1 ēd. k. etiķa, 1 sīpolu, buljonu pēc vajadzības, 50 gr. sviesta, sāli un piparus pēc garšas.

Gaļu viegli apcep karstā sviestā, pārkaisa ar sāli un pipariem. Pielej buljonu. Gaļu pārkaisa ar miltiem, pievieno sagrieztu sīpolu šķēles un liek aizvākotu cepeškrāsnī. Bieži aplaistot, sautē gatavu. Īsi pirms gatavības pieliek cukuru un etiķi. Mērci izkāš un dod atsevišķā traukā. Klāt dod kartupeļu biezeni ar sautētiem burkāniem un skābus gurķīšus.

ANANASA ŠĶĒLES VĪNA

Daudzumi: 2 mārc. ananasu, 1 pud. baltvīna, 250 gr. cukura.

Ananasu nomizo un sagriež 1 cm biezās šķēlēs, izgriežot kokainās daļas. Ar vīnu savārītā cukurā saliek ananasa šķēles un vāra, kamēr top dzidras. Sakārto stikla traukā. Šķidrumu vēl ievāra un pārlej ananasam. Pasniedz atdzesētu. Klāt var dot mazus cepumiņus.

LIEPĀJAS KLIŅĢERĪŠI

Daudzumi: 200 gr. c kura, 2 olas, 100 gr. sviesta, 400 gr. miltu, pus tējk. briežraga sāls. (Amonium bicarbonate), 50 gr. šokolādes.

Sviestu ar cukuru saputo, pamazām maisot, pieliek olas, miltus un izkausētu briežraga sāli. Visu labi samaisa. Mīklu drusku atdzesē un veido mazus kliņģerīšus. Cep straujā karstumā. Gatavus atdzesē un vienu galu ņemērc izkausētā šokolādē. Noliek uz pergamenta papīra un apžāvē.

SAUTĒTS JĒRA CEPETIS AR KAPERU MĒRCI

Daudzumi: Jēra gurna gabals 4—5 mārc., 1 sīpols, 1 ķiploka nozarojums, viras zaļumi, sālsūdens.

Kaperu mērcei: 60 gr. sviesta, 2 ēd. k. miltu, jēra gaļas novārījums, pus citrona sulas, drusku sarīvēta muskāta, 4 ēd. k. sarkanvīna, 1 olu dzeltenums, 4 ēd. k. salda krējuma.

Cepeti atbrīvo no taukiem, viegli izdauza, un liek nedaudz vārošā, vieglā sāls ūdenī līdz ar sīpolu un garšvielām. Kad cepetis ir gatavs, sagriež šķēlītēs un sakārto uz cepešblodas, pārlaista ar kaperu mērci, pārējo mērci pasniedz atsevišķā traukā. Klāt dod sāls ūdenī nopārītus kartupeļus un rožu kāpostus.

MĒRCES PAGATAVOŠANA

Miltus ar sviestu sakarsē katlīņā un, pamazām maisot, atšķaida ar izkāstu cepeša novārījumu. Pieliek garšvielas, sakultu olas dzeltenumu, skābu krējumu. Beidzot pielej vīnu.

BĒRNU INSTITŪTI

Kanadā, Savienotās Valstīs, Dienvidamerikā un visā pasaulē arvien populāraks kļūst bērnu institūts. Institūta daudzajos uzdevumos ietelp arī cīņa pret komikiem, un tas palīdz sagādāt bērniem iespējami vairāk zināšanu. 1900. gadā Anglijā laikraksta korespondenta Artura Mī mazā meita tēvam vienmēr uzdeva bezgala daudz jautājumu un tā viņam radās doma, ka vajadzētu izdot grāmatas, kas būtu atbildes bērnu un jaunatnes uzdotajiem jautājumiem. Un 1908. gadā nāca klajā pirmā bērnu enciklopēdija, kuŗu izdeva pazīstamais Grollier Society apgāds. Amerikas kontinentā pirmo šāda veida grāmatu ar nosaukumu Zināšanu grāmata (Book of Knowledge) izdeva 1908. gadā,tā tagad pārtulkota daudzās valodāss. Bērnu institūtu atbalsta ievērojami zinātnieki un mācības spēki, un materiāli, kuŗus Institūts sagatavo iespiešanai, ir rūpīgi izsijāti un speciālistu sakārtoti. Institūts palīdz konstatēt, kādas ir bērna īstās intereses, sniedz atbildes uz jautājumiem, kas saskaras ar mācībām skolā, un tā sekmē skolēnu mācības. Visu sniedz jaunatnei tādā veidā, ka tā šo vielu uzņem ar lielu interesi. Ārpus minētām grāmatām institūts dod arī atbildes uz visādiem jautājumiem visdažādākās dzīves nozarēs, sākot ar tautas gara mantām, vēsturi, dažādām rūpniecībām, mākslu un beidzot ar moderno kosmografiju un atomu zinātni. Interesanti, ka bērnam iestājoties par biedru Institūtā, jautājumus var iesūtīt arī vecāki. Pie Institūta pastāv vesels kadrs speciālistu, kas uz jautājumiem sniedz **rakstveida atbildes.**

Augšminētai bērnu literātūrai ir īpaša nozīme vēl tāpēc, ka klases ir parasti pārslogotas un skolotājiem nav laika pietiekami nodarboties ar katru atsevišķu skolēnu. Statistika rāda, ka pamatskolu Kanadā beidz 70 proc. skolēnu, ģimnaziju vairs tikai 33 proc., bet augstskolu pavisam mazs skaits — tikai 7 proc. no tiem, kas sākuši studēt. Tie bērni, kuŗiem mājās ir interesanta un ar skolas interesēm saskaņota literātūra, gūst skolā daudz labākus panākumus, it īpaši tad, ja vecāki nāk bērniem talkā noskaidrot viņu problēmas. Bet ne arvienu vecāki paši to spēj, un tad jāmeklē attiecīgās grāmatas.

Bērnu institūts Toronto atrodas tā sauktajā „Federal Building" un tā sponsors ir Grollier apgāds.

LATVIEŠU STRĒLNIEKI MŪŽĪBAS GAISMĀ

J. Goldmaņa redakcijā iznākusi grāmata par latviešu strēlniekiem

Izlasot J. Goldmaņa rediģēto grāmatu „Latviešu strēlnieki mūžības gaismā", paliek kāda smaga izjūta. Kāds gan nolūks ir bijis tās redaktoriem?

Par strēlnieku bataljonu dibināšanu, par strēlnieku kaujām Pirmā pasaules karā ir daudz rakstīts. Atzīmējot leģendārās Ziemassvētku kaujas, latviešu tauta katru gadu tām ir veltījusi atceres svinības. Strēlnieki Rīgas frontē ir pierādījuši dziļu dzimtenes mīlestību, izcilu drošsirdību un karavīra pilnvērtību. To visu savā laikā ir atzinuši kā krievu un sabiedroto, tā arī vācu karaspēka vadības. **Ar savām asinīm, nāves nicināšanu un varonību strēlnieki sev ir uzcēluši mūžības vēsturē kā tautas atmodas spilgtākais uzliesmojums un neatkarības cīņu prologs.** Šai ziņā grāmata neko jaunu nepasaka. Diemžēl, tur ievietotais kaujas dalībnieku rakstu skaits norāda, ka lielākā daļa strēlnieku ir palikusi ārpus redaktora kontakta loka. Ja atskaita jaunajā izdevumā ievietotos kaujas aprakstus un laba vēlējumus strēlniekiem, tad pāri paliek J. Goldmaņa un vēl kādi raksti, kuŗu īstais nolūks: „Jaunos vēstures materiālus un notikumus nostādīt pareizā vēstures perspektivā (15. un 19. l.p.). Kāpēc? — Tāpēc, ka „ir labi, ka beidzot atklātu valodu, vērtējot vēstures vērtības, var lietot arī strēlnieki un citi laikmeta liecinieki. Amerikas brīvie apstākļi tam ir daudz labvēlīgāki nekā dzimtenes iespējamības dažādos laikmetos . . ." (18 l. p.). „Ar āķi" iepretim strēlniekiem darbojās militārā cenzūra, kuŗai tiešus norādījumus deva ģen. Hrt. Pie kam visasākais strīpotājs, nereti aizejot līdz pat sadismam, bija plt. VD . . . Ar cenzūru aizbāza muti, lai slava un nopelni netiktu tiem, kam tas vairs „nepienācās", bet toties jo bagātīgi uzbirtu virsū tieši augstākiem kungiem — valsts un armijas vadībā." (224 l. p.).

Kādi tad nu ir tie jaunie materiāli, kuŗus Latvijas brīvvalsts cenzūra nožņaugusi. — Tos redaktori nemaz konkrēti nemin, jo tādu nemaz nav.

Analizējot J. Goldmaņa rakstus, durās acīs bieži „es" izcelšana, kas gan nekādi nesaskan ar minētiem „cenzūras" žņaugiem. Šķiet, ka aiz tik bieži atkārtotā „es" slēpjas kāda liela autoram nodarīta netaisnība, jo viņam kā strēlnieku organizētājam un līdz ar to Latvijas valsts idejas pamats bija likts ar strēlnieku bataljona nodibināšanu — 13. l. p.). Latvijas valsts pamatu licējam, netaisni ir izrauts no rokām valsts kuģa stūres rats 18. XI 18. un arī turpmākos gados. Lai maskētu neapmierinātību, J. G. tagad aizkulišu veidā „brīvajā" presē atklāj gluži jaunus, bet nebijušus notikumus.

Latvijas laikā strēlnieki esot nostādīti pabērnu lomā: valdība un Saeima negribējusi strēlniekiem piešķirt Lāčplēša ordeni (varbūt Vācietim?) Centrālā zemes ierīcības komiteja negribējusi strēlniekiem piešķirt zemi (221 l. p.), plkv. Brieža piemineklim Rīgā nebijis vietas (222. l. p.), armijā strēlniekus vajājusi diskriminācija, kovadījuši kalpakieši; darbu meklējot, strēlnieks nobīdīts malā (222. l. p.), vēsture viltota, noklusējot strēlnieku nopelnus (224. l. p.). Vēsturnieki uzrakstījuši ziņas, ka „Latviešu strēlnieku cīņām nav tieša sakara ar Baltijas valstu neatkarību. To izcīnīja citi viri un spēki." Šo rezolūciju augsto kungu uzdevumā uzrakstījis kāds žurnālists, un noticis tas tāpēc, ka divi ģenerāļi sagājuši matos (16 l. p.).

Autors tomēr baidās (kur paliek iepriekš deklarētā drosme?) atrakto jaunuma sakni celt gaismā un nosaukt vārdā. Tā vietā viņš noslēpumaini čukst: „kungi, lielie viri, ģenerāļi", min caurspīdīgus iniciāļus un burtus.

Pieskaroties strēlnieku gaitām oktobŗa revolūcijā, J. Goldmanis raksta, ka „daži neizprotot kādu 8000 strēlnieku aiziešanu uz Krieviju 1917. g. Tur strēlnieku pulki izformēti un dibinātas jaunas vienības, iepludinot tanīs citu tautību laudis, bet paturot varonības oreola dēļ nosaukumu — Latviešu strēlnieki. Tomēr nacionālā kvēle strēlniekos bijusi dzīva, un tie pie Perekopiem un Penzā cīnījušies par sarkan-balt-sarkano karogu." Un lai nedomā kāds uzņemties vēstures priekšā prokurora lomu un pārmest strēlniekiem, ka tie nav pareizi rīkojušies," — brīdina J. Goldmanis.

Ne sarūgtinājuma, ne komūnistu vilinājumu vadīti, strēlnieki atstāja Latviju, bet gan aiziešanas pareizos motīvus uzrāda ģen Auzāns grāmatas 67 l. p.:

„Kad fronte 1917. g. galīgi sabruka un vācieši ieņēma gandrīz visu Latvijas territoriju, strēlniekiem nekas cits neatlika, ka kopā ar krievu karaspēka daļām atkāpties uz Krieviju. Vācu gūstā nokļūt tie negribēja. To neatļāva arī viņu lepnums." Tātad, tā bija bezizeja, kas piespieda strēlniekus spert liktenīgo soli.

Nonākuši Krievijā, latviešu strēlnieku pulki, neskatoties uz demobilizācijas pavēli, palika savās slēgtās vienībās ar veco numerāciju. Svešā zeme, valodas nezināšana, apkārtējais chaoss, bezdarbs, bads bija tie faktori, kas spieda palikt vecajās kaujas vienībās, kur „darbs un maize" bija nodrošināti. Nekāds svešs elements strēlnieku pulkos netika ieplūdināts, un nebija prasības, lai strēlnieki iestājas komūnistu partijā.

Senču asins balss aicināt aicināja revanšēties par nodarītām netaisnībām 700 verdzības g. atriebt 1905. g. revolūcijas upurus. Ar tādiem objektīviem apstākļiem un subjektīvām emocijām, zaudējušī savu nacionāli - politisko vadību, (kuŗa tieši piederējās J. Goldmanim), strēlnieki nonāca Krijenko - Trocka formētā sarkanajā armijā.

Pastrīpoju, ka strēlniekiem toreizējā kritiskajā laikā trūka nacionāli - politiskās vadības. Tanī pašālaikā Kijevas - Poltavas rajonā novietotais Čechoslovaku korpuss veica profesora Masarika (nākošā prezidenta), bet Vitebskas - Minskas rajonā novietotais poļu korpuss — Dovbor - Musnicka direktīvas, kas neliedza šīm nacionālām vienībām maisīties krievu iekšējās lietās un piedalīties pilsoņu karā.

Ja strēlnieku cīņas Rīgas frontē pieder 1. pasaules kara un Latvijas vēsturei, tad viņu piedalīšanās krievu pilsoņu karā pieder Krievijas revolūcijas un ar to saistīto nekrievu tautu brīvības cīņu vēsturēm, par kuŗām daudzi autori daudzās valodās ir sarakstījuši biezas grāmatas. Strēlnieku loma tur ir nostiprināta, un nav mūsu spēkos to mainīt.

Pārāk naīvi skan arī K. Lobes apgalvojums: „Lai šodien vecajiem strēlniekiem par viņu ekspansiju (!?) ir pateicīgi poļi, leiši, latvieši, igauņi un pat somi." (127. l. p.). — Par ko tad?? Vai poļi — par Katīnu, somi — par ziemas karu, un visi kopā par verdzību un Sibiriju? Pilsoņu karš taču noveda pie bolševiku uzvaras ar visām no tās izrietošām sekām. Ar tādiem apgalvojumiem tālāk par pašu mājas slieksni nedrīkstam iet.

Ir gan kategoriski jāprotestē pret daļēji nedibināto atzinumu, ka strēlnieki bijuši bolševīki - komūnisti, ka viņi ieveduši Krievijā komūnistisko iekārtu.

Oktobŗa revolūcija sākās bez strēlnieku piedalīšanās, un tās norise ar vai bez latviešu strēlniekiem bija predestinēta. Strēlnieku specifiskais svars milzīgo dimensiju revolūcijas viļņos nebija noteicējs.

Kas attiecas uz latviešu strēlnieku „komūnismu", tad to ar lielāku pamatojumu var piedēvēt Rūzveltam, Trūmenam, Čerčilam un daudziem lielajiem politiķiem par Jaltu, Potsdamu un līdzīgām pasaules mēroga kļūdām.

Strēlnieku stājas raksturojumu februāŗa un oktobŗa rezolūcijās ļoti pareizi novērtē pat dažas pašu (Nobeigums 6. lpp.).

Mūsu daiļamatnieki Kanadā

ĪTONS GATAVO SKAPI 3000 DOL. VĒRTĪBĀ PĒC H. MERCA ZĪMĒJUMA

Latviešu Daiļamatnieku Apvienība Kanadā sava enerģiskā prsēža, mākslinieka H. Merca vadībā veic lielu darbu. Ja mēs trimdā varam savu istabu izdaiļot latviskiem lietišķās mākslas darinājumiem, tad par to jāpateicas tiem, kam mīļa latviskā daiļamatniecība un kas gādā, lai tā nepazustu. Nesen Toronto notika Daiļamatnieku apvienības pilnsapulce, un to vadīja apvienības priekšsēdis H. Mercs. Sapulcē piedalījās visi Toronto dzīvojošie daiļamatnieki un daži no citām vietām. Sapulce apsprieda vairākus jautājumus, kam var būt liela nozīme turpmākā darbā. Kā zināms, priekšsēdis H. Mercs jau ilgāku laiku ir biedrs Kanadas daiļamatnieku ģildē, kuŗa organizē reprezentāblākās lietišķās mākslas izstādes un katru gadu izrauga no savu biedru vidus labākos Kanadas nacionālai izstādei, kuŗā tādā kārtā vairākkārt piedalījies H. Mercs ar saviem darbiem, gūstot pirmās godalgas. H. Mercs jau iepriekš bija noskaidrojis, ka ģildē uzņemtu savu biedru vidū latviešu daiļamatniekus, un ierosinājis latviešiem šo iespēju izmantot. Atzīstot, ka iestāšanās Kanadas ģildē stimulētu mūsu daiļamatniecību, dotu daiļamatniekiem iespēju piedalīties Nacionālā izstādē, priekšlikumu pieņēma

Pārrunājot daiļamatniecības salona jautājumus, nolēma rūpēties par salona iekārtošanu vairāk centrā, kur tas būtu ērtāk sasniedzams.

Sanāksmes dalībnieki nolēma septembrī rīkot latviešu daiļamatniecības izstādi, kuŗā piedalīsies visas nozares - audēji, koka apstrādātāji, keramiķi, sudrabkaļi un līdz šim neaktīvākā nozare — ādas apstrādātāji, kas sākuši čakli darboties. H. Mercs aicināja daiļamatniekus sākt nopietni gatavoties izstādei. Darbus pieņems vērtēšanas komisija, kuŗā bez daiļamatniekiem H. Merca, A. Dzērvītes un A. Gugāna būs vēl arī mākslinieku pārstāvji.

Priekšsēdis H. Mercs informē, ka labus rezultātus devuši kursi pie Tautas augstskolas, kur H. Merca vadībā 14 daiļamatnieki iepazinās ar latviešu rakstiem, zīmēšanu un kompoziciju. Kursantu, pēc lektora domām, būtu bijis vairāk, ja lekcijas būtu bijis iespējams lasīt piemērotākās telpās. Drīzumā sāksies praktisko darbu posms un iesāks strādāt ādas izstrādājumu nozare, ko vadīs Zviedre. 12 no kursantiem ir jauni daiļamatnieki. „Diemžēl," saka H. Mercs, „viņu vidū nav jaunatnes."

Interesanti pieminēt, ka Ītona firma jau 3 mēnešus gatavo mākslinieciskus, kokgriezumiem greznotu magoņkoka skapi, ko pasūtinājis kāds Toronto bagātnieks, lai tanī novietotu ziloņkaula izstrādājumus 20.000 vērtībā. Skapi gatavo pēc mākslinieka H. Merca zīmējumiem un kokgriezumus veic mākslinieks pats. Amatnieka darbu uzņēmies kāds igauņu galdnieks, jo Ītona rīcībā esošie galdnieki darbu nav varējuši uzņemties. Šāds luksus pasūtinājums Ītonam ir pirmais pēc 20 gadiem un tas būs laikam dārgākais skapis Kanadā, jo izmaksās 3000 dolarus.

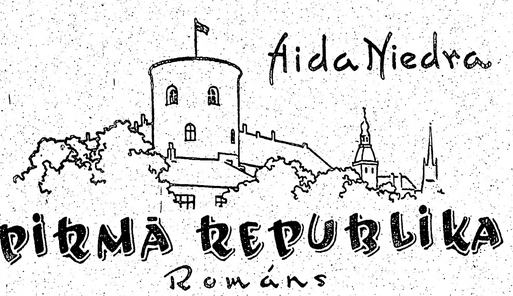

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPEŽIEM

16. turpinājums

Pie griestiem skopi un patumši spīdēja elektriskā spuldze un meta nespodrus staru lokus uz iegaldi, zem kuŗas stikla vāka atradās sakaltušas sviestmaizes un brūns zutis.

Bērtulis Apals nopūtās un teica:

„Te ir tuksnesis, neviens vairs šurp nenāk!"

Advokāts atbildēja:

„Jā, tagad visi traucas uz citu pusi, uz Villa Nova! Katram laikam sava izpriecu vieta."

Viesmīlis atnesa konjaku.

„Mums šonakt augsti viesi," viņš noslēpumains čukstēja, „pats augstākais pēc prezidenta ir pie mums . . ."

Bērtulis Apals saausījās un neticīgs teica:

„Es te nevienu neredzu, jūs esat pārskatījies."

Šinī brīdī kāds kaktā ieslīcis sēdētājs pamodās un pilnā balsī iekliedzās:

„Lēsi!"

Viesmīlis steidzās turp zibenīgi, bet bija jau par vēlu, jo kliedzējs niknā tvērienā norāva no galda autu ar visiem traukiem un kājās pietrūcies turpināja bļaut:

„Lēsi, lēsi, lēsi!"

Viņš bija mazs un drukns, ar uzpūstu vaigu, savilnītiem matiem un ar dzērumā pārvērstām un stiklainām acīm. Neviena apturēts, viņš pagriezās un pīdamies izskrēja ārā, bet viņa pavadoņus apturēja pārbijies viesmīlis:

„Mani kungi," viņš teica, „kas samaksās tēriņu un atlīdzinās par saplēstajiem traukiem?"

„Nu tas, kuŗš visu pasūtināja un vēlāk sagānija," ar šļupstošu mēli atbildēja viens aizturētais, un visi izlasījās ārā. Drīz atskanēja motora rūkoņa un automobilis aizdrāzās. Telpā iesteidzās pats krodzinieks un redzēdams, ka bez Bērtuļa Apala un advokāta citu viesu nebija pie galdiņiem, viņš pastāstīja visus notikuma sīkumus:

„Vakar ap pusdienas laiku automobilī atbrauca daudz viņa draugu un pats, bet viņiem te drīz apnika, un viņi devās prom. Pēc brīža viss bars bija atkal klāt, izdzēra trīs aukstos un aizbrauca un atgriezās tikai vienpadsmitos vakarā, bet jau pilni kā mārki. Uzdzēra virsū, saplēsa manus traukus, un jūs paši redzējāt, kā aizskrēja nesamaksājuši . . ."

„Jā," Bērtulis Apals teica, „tas nav labi . . ."

Bet vairāk viņš nepiebilda, un krodzinieks aizgāja, un telpa kļuva pavisam drūma un pamesta. Augusts Ceplis bija saīdzis.

Bērtulis Apals turpināja:

„Jā, nu tu redzi pats, kā vadītāji nemāk izmeklēt cilvēkus, un, kaut gan šis žūpa nav nekāds prezidenta draugs, viņš tomēr apgāna savu ministriju."

Augusts Ceplis kratīja galvu un pretojās:

„Tā tu nesaki, Bērtul, dzērāju ir visos laikos bijis diezgan, un daudzi no tiem savu darbu padara vēl labāk kā skaidrie. Protams, ar sava rakstura vājībām viņi nedrīkstētu plātīties, un vājības ir jāievažo . . ."

„Bet viņš neievažo!" pārāks iesaucās Apals, „un tā ir ar visu. Ar visām valsts akciju sabiedrībām ir posts, jo priekšgalā ir nolikti padevīgi izkalpotāji, bet speciālista, pratēja nav neviena, un tā uzņēmumi atnes vienīgi zaudējumus. Jā, jā, tā ir," viņš apgalvoja.

Kaut gan Bērtuļa Apala balss skanēja paaugstināta, viņš nebūt nebija iekarsis un dusmīgs un tikai priecājās, ka varēja brīvi savas domas izteikt šī 15. maija laikmeta piekritējam un aizstāvim Augustam Ceplim. Bērtulis Apals paņēma citrona šķēlīti un, apdomīgi iemetis konjaka glāzē, turpināja:

„Ir tak arī citi cilvēki, ir speciālisti. Un viņi arī ir latvieši un valstiski noskaņoti un nav nodevēji, bet kāmdēļ viņiem neuzticās? Kamdēļ izvēlas vienīgi no šauras grupas, no zemnieku savienības ļaudīm?"

Augusts Ceplis pretojās:

„Tu nepareizi spried, nav pārāk liela nelaime, ja direktors pats nav speciālists savā uzņēmumā, jo viņam jābūt vienīgi labam organizātoram. Viņa darbinieki ir speciālisti."

„Traks," saldi nobrīnējās Bērtulis Apals, „tu skaties uz dzīvi caur ačgārnām acenēm . . . Un arī man, kā namsaimniekam, plēš ādu pār acīm, nodokļi un nodokļi. Neesi pats kungs savā mājā, bet mūžīgs rentnieks!"

Viņš turpināja paklusi:

„Tiem strādniekiem arī nevarētu uzticēties, viņi gan iztaisās par piekritējiem, bet īstenībā ir glumi un šmauc!"

„Jā, nu parādi man uzticamos, parādi man praviešus," šaubījās Augusts Ceplis, „jātic ir visiem, jātic ir latviešu tautai."

„Ak, mēs esam kā nabaga tārpi, pīšļi un zeme," liekulīgi nopūtās Bērtulis Apals un, nolicis savu glāzīti, teica samierinādams:

„Mūsu namnieki jau arī visi nav no gudro mājām, ir daļa dulnu, bet patiesībā nodokļi ir par smagiem. Un Vecais ierēdņu amatos iecej tikai laukus."

„Savā speciālitātē," atspēkoja Ceplis, „ne jau par izglītības ministriem, vai ārlietu vadītājiem."

*

„Nu, par ārlietām tu nemaz nerunā, Bērtulis Apals iekarsa un kļuva nopietns, „ārlietu vadonis gan mums ir izmeklēts. Saki pats, vai viņš ir latvietis un vai viņa sieva ir latviete? Un kā viņš vada mūsu darīšanas? Ar Vāciju viņš sarunāties nevar, jo vācieši ar viņu nemaz nerunā, ar tādu atkritēju, un ko viņš perina ar krieviem, to mēs vēl nākotnē redzēsim, jo ne par velti ir paņēmis krievu sievu. Un kādu! Prātīp, nāc mājās!"

„Jā, sieva viņam nav izdevusies," pievienojās Augusts Ceplis, tev patīk skaistules, bet šī ir patiesi izplūkāta krievu bāba. Ak, Bērtul," viņš domīgi turpināja, „tu esi iekarsies un pel ar lielu pelšanu, bet apdomā jel, ja no divkosīgajiem vācu tautības pilsoņiem pēdīgi ir izcēlies kāds valstsvīrs ar darbošanos Latvijas labā, vai tad viņš būtu peļams? Un viņš arī ārlietu ministriju nevada," smaidīja advokāts, „tu pats zini, ka Saimnieks vada visu!"

Abi sēdēja pie tukšām glāzēm. Bērtulis Apals pārbaudīja atnesto lēsi, pārdomājis izvilka naudas maku un paskatījās uz advokātu. Tad viņš saskaitīja naudu un teica:

„Te ir mana puse."

„Jā," atsaucās Augusts Ceplis, „es tūliņ pielikšu savu, lai kļūst pilns skaitlis."

Viņi sēdēja vēl brīdi un skatījās, kā vasaras agrā rīta blāzma plaiksnījās logā.

Tātad tava sieva atgriezīsies pēc mēneša?" pēkšņi ieteicās Bērtulis Apals, „jā, jā, tava laulības dzīve ir ievērojama, jo tai trūkst jel kādas likumības."

Augusts Ceplis klusēja.

„Mēs visi esam meļi," turpināja Bērtulis Apals, „bet mūsu meli ir pierasti, godīgi un nevainīgi meli, un ar tiem mēs uzturam savu laulību līdzsvaru, kurpretim jūsu abu meli grauž ārā visus pamatus."

„Bērtuli Apal," teica Augusts Ceplis, „tu esi noreibis, nāc, dosimies mājup!"

Bet Bērtulis Apals pieceldamies noliedza to:

„Es neesmu piedzēris."

(Turpinājums sekos)

Vīru dubultkvarteta KALVIS
Gadskārtējais KONCERTS
NOTIKS PIEKTDIEN, 2. APRĪLĪ, PLKST. 8.15 VAKARĀ
PARKDALE COLLEGIATE AUDITORIJĀ, 209 JAMESON Ave, Toronto
(pus bloku uz dienvidiem no Lansdowne — Queen krustojuma)
JAUNIESTUDĒTI
LATVIEŠU AUTORU SKAŅU DARBI VĪRU KORIEM
Ieeja $1.00

ŅUJORKAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENU NOSLĒGUMA SARĪKOJUMS
KONCERTS un IZSTĀDE
1954. g. 4. aprīlī Ņujorkā
ARLINGTON lielajā zālē, St. Marks Pl, Manhetenā,
Tuvākā pazemes dz-c. piestātne — ASTOR un Lexington Ave līnijas

I

Plkst. 11.00 rītā sāks darboties
Grāmatniecības un daiļamatniecības
IZSTĀDE — TIRDZIŅŠ
un Ņujorkas latviešu skolu darba SKATE
Izstāde un skate būs atvērta visu dienu, ieeja brīva

II

Plkst. 7.00 vakarā
KULTŪRAS DIENU NOSLĒGUMA AKTS
Runās ALAs valdes priekšsēža vietn. un Kultūras biroja vad. E. FREIVALDS par latviešu kultūras dzīves vajadzībām

III

KONCERTS
Piedalās: DV VĪRU KORIS; solisti: KSENIJA BRANTE, BORISS PIEKALNĪTIS; aktieris JĀNIS ŠĀBERTS

IV

SADRAUDZĪBAS VAKARS AR DZIESMĀM UN DEJĀM
Programmas daļā, kas sāksies plkst. 7.00 vakarā, ieejas maksa $1.80, iesk. nod. un galda vietu sadraudzības vakarā. Dzērieni būs dabūjami sarīkojuma bufetē
Sarīkojuma atlikums par labu ALAs Kultūras fondam

ŅUJORKAS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU PADOMES PREZIDIJS

THEATRE
344 COLLEGE ST. TORONTO
TAUSEND ROTE ROSEN BLÜHN
(ANGĻU TEKSTS)
Ebba (WINNIE MARKUS) un Andreas (RUDOLF PRACK) ir jauns laulāts pāris, kura laimē iejaucas jaunības draugs. Filma, kuŗā redzam sievietes mīlu un ciešanas
Sākot ar ceturtdienu, 1. aprīli, līdz sestdienai 10. aprīlim 1954. g. Darbdienās 6.30 un 8.30, sestdienās no plkst. 2.00
DUBULTPROGRAMMA
Visi laipni ielūgti

IESIENAM GRĀMATAS
vecos un jaunos izdevumus, kādus vien katrs vēlas, biezos, kiršbrūnos audekla sējumos ar zelta rotājumu un numerāciju, par pieckārt lētāku cenu kā vietējās sietuves, praktiski mūsu klienti sējumu saņem par brīvu
Skatiet mūsu Pavasara kataloga speciālo pielikumu
LATVJU GRĀMATA,
P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

DĀMU IEVĒRĪBAI!
LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE. Tel. ME 5837
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie, auksšie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana, uzaču krāsošana

O. E. CARSON
LIMITED REALTORS
490 COLLEGE ST., TORONTO **WA 4-7121**
LATVIEŠU PĀRSTĀVIS
OSVALDS INDZERS MĀJAS **HA 7881**
Sniedzu pilnīgu informāciju par visu O. E. Carson biroju sludinātām mājām vietējos laikrakstos.
...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto
...Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz 2/3 no pilnas iemaksas.
KĀDĒĻ NEPIEZVANĪT TŪLĪT?

J. J. ELLIS
Mūsu firma ar saviem pieciem birojiem un vairāk kā 100 aģentiem piedāvā visplašāko māju izvēli Toronto

7 ist. stūŗa māja 2 stāvos
ar divām virtuvēm + divas atsevišķas telpas (viena uzgaidāmā istaba) ar atsevišķu ieeju, piemērotas ārstam vai citai profesijai. Ūdens-eļļas apkure. Garāža. Īpašums atrodas rietumu daļā
Zvanīt E. HENIŠAM — ME 2471 darbā, JU 1046 mājās
Birojs — 1072 Bloor St. W.

High Park $17.000
atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja ar ūdens apkures sistēmu un divām virtuvēm, garāža, privāts braucamais ceļš. Neliela iemaksa.
Zvanīt E. ŠTEINHARDAM — OL 6321 darbā, LA 4028 mājās.
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

$16.500 pilna cena
dubultķieģeļu 8 istabu mājai High Park rajonā. 2 modernas virtuves, eļļas apkure, dubultgarāža. Neliela iemaksa. Starpību sedz viena atklāta obligācija
Zvanīt L. GARKLĀVAM — OL 6321 darbā, KE 3875 mājās
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

Marguaretta — Bloor
$16.900 prasīta cena. 9 istabu atsevišķai ķieģeļu mājai. Eļļas apkure, privātais iebraucamais ceļš. Māja izmaksāta. Iespēja nopirkt ar zemu iemaksu.
Zvanīt V. LIEPIŅAM OL 6321 darbā, LL 6170 mājās.
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

AIZDEVUMU SAGĀDE

TAUTIETES, ATSAUCIETIES!
Meklēju dzīves biedreni, saticīgas dabas, līdz 33 g. v., atraitnes neizslēdzot. Vēlama būtu ģimetne, kuŗu uz vēlēšanos sūtīšu atpakaļ. Dēku meklētājas lūdzu nepūlēties. Vēstules rakstīt šīs av. kantorī AR VĀRDU — VIRSIS

SPORTS
INDIĀNĀPOLE PĀRSPĒJ ASV VIDĒJO PAVALŠKU MEISTARU
ASV vidējo valšķu šī gada vīriešu un sieviešu volejbola un vīriešu basketbola meistarības ietvaros sestdien, 13. martā, Indiānāpolē viesojās Milvoku (Viskansinas pavalstī) latviešu sportisti. Diemžēl, dažu nepatīkamu iemeslu dēļ nebija ieradušies viesu volejbolisti un volejbolistes, līdz ar ko abi mājinieku sešnieki guva uzvaras bez cīņām.
Vienīgajā sacensībā spēkiem mērojās abu pilsētu basketbola piecnieki, bet arī šeit pagājušā gada ASV vidējo pavalšķu basketbola meistarvienībai, Milvoki, nācās atzīt krietnu mājinieku pārākumu, pie kam pēdējo rindās vairs neredzējām ASV brupotajos spēkos iesauktos Ivaru Veldri, Edgaru Šupstiku un Ilgvaru Vidriķi, tāpat Juri Ozolu, kuŗš nesen darba vietā cietis nelaimes gadījumu, un Arturu Zāņu un Andreju Subri, kuŗu piedalīšanos šoreiz aizkavēja novēlotā reģistrēšanās ASV vidējo pavalšķu latviešu sporta pārvaldē.

Jau spēles pirmajā minūtē grozu güst milvokietis E. Oliņš, kam seko jauks V. Gūtmaņa iemetiens un rezultāta izlīdzinājums — 2:2. Spēles turpmākajā gaitā arvien teicamāk padodas mājinieku spēlētājiem, un, tiesnesim vētsot spēles pārtraukumu, mājinieku pārākums rakstās jau itin pārliecinošs — 41:18.
2. puslaikā indiānāpolieši laukumā raida arī rezerves spēlētājus, kuŗi izcīnīto pārsvaru ne vien notura, bet pat vēl palielina. Spēlei beidzities, Indiānāpoles pārsvars 33 p. — 73:40 (41:18).
Uzvarētāju sastāvā darbojās: V. Gūtmanis — 22, O. Ragainis — 19, V. Lerchs — 14, S. Ozols — 14, G. Vanags — 2, J. Subris — 2, O. Rēķis — 0 un V. Burģis — 0 p.
Milvokus reprezentēja: G. Rozenbergs — 13, E. Oliņš — 10, I. Rozenbergs — 6, M. Ludeks — 4, J. Tupesis — 3, V. Vecītis — 2, Z. Krauze — 2, I. Reinbachs — 0, V. Erkmanis — 0 un J. Beidelis — 0 p.
G. G.

DV GRĀMATNĪCA KANADĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada
OFICIĀLS PAZIŅOJUMS
visiem grāmatu izdevējiem un apgādiem, kā arī pārējiem preču piegādātājiem.
Lūdzam turpmāk grāmatu un pārējo preču piegādātājus katram sūtījumam resp. katrai pakai pievienot rēķinus.
Noteikumu neievērotājiem event. vēlāk celtie iebildumi netiks ievēroti.
Grāmatnīcas vadītājs

Gibson's
CLEANERS Ltd.
1315 Davenport Rd. Tel. MO 5531
Mūsu pārstāvis EGONS NORDŠTRANDS
Piedāvā savus pakalpojumus jūsu apģērbu ķīmiskā tīrīšanā un gludināšanā

---

50 AKRU SAIMNIECĪBA
„LATVIEŠU PAGASTĀ"
ar labām ēkām un visām lauksaimniecības mašīnām.
PĀRDOD
ar zemu iemaksu.
Raksīt 25 Province St., N. Hamiltonā, Ont. vai zvanīt tel. — L 19-9448, M. Jakovičs

---

IZĪRĒJAMA glīti mēbelēta istaba 1. stāvā ielas pusē un 2 mēbelētas istabas 3. stāvā precētam pārim vai vieniniekam-cei, Dufferin pie Exhibition. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. LA 2208.

IZĪRĒJAMA glīti mēbelēta istaba ar visām ērtībām River-Gerrard rajonā. Zvanīt vakarā tel. WA 3-3163. (363)

IZĪRĒJAMA glīti mēbelēta istaba otrā stāvā ar visām ērtībām, tel. GE 5515, Toronto. (362)

CHESTER R. BAIRD
Real Estate Broker
Shelburne
FARMAS
lielā izvēlē Orangevilles, Shelburnes un Dundalkas apkārtnē.
Piedāvā latviešu pārstāvis
N. FEODOROVS
R.R.2. MONO CENTRE, ONT.
Tel. 640-W-I, Orangeville

Latviešu dāmas! Eiropas frizieŗu KAPSI'S HAIR STYLING 113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Bronksā, Sv. Toma baznīcā 4. aprīlī dievkalpojums pl. 6, vada māc. A. Ozols; pie ērģelēm Rita Pētersone.

Hicksvilē, 4. aprīlī dievkalpojums pl. 11 A. Brieža kunga mājā, 118 Harding Ave. Māc. R. Zariņš. Regulārā svētdienas skola K. Karlovica pārziņā.

Svētdien, 7. aprīlī, pl. 2 Mūsu Pestītāja baznīcā, **Port Vašingtonā** dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu. Prāv. J. Kullītis.

Plkst. 3 p.p. Betlemes baznīcā Māc. R. Zariņš.

Pūpolu svētdienā, 11 aprīlī divi dievkalpojumi, abi ar svēto vakarēdienu: **Bronksā** jau pl. 9,15 rītā un **Bruklinā** plkst. 3 p. p. ar jauniešu iesvēti.

Lielajā Piektdienā, 16. aprīlī, pus vakara dievkalpojums ar dievgaldu Betlemes baznīcā.

Lieldienās, 18. aprīlī, paredzēti 4 dievkalpojumi: agri rītā — Bronksā, regulārā laikā Bruklinā un Port Vašingtonā, kā arī Džamaikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagārā 4. aprīlī, All Saint zālē, plkst. 2,15 bērniem, plkst. 3 p.p. pieaugušiem dievkalpojums.

Londonā 11. aprīlī, Pūpolu svētdienā, plkst. 4 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Turpat, Lielajā piektdienā, 16. aprīlī, plkst. 4 p.p. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Velandā 18. aprīlī, plkst. 1 p. p., Kvēkeru bazn. Lieldienu sv. dievkalpojums ar dievgaldu.

St. Katarīnēs, 18. aprīlī, plkst. 3 p.p., Kristus bazn. Lieldienu sv. dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, 25. aprīlī, plkst. 4 p. p. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Londonā, 27. martā Kristīts Nigalis Raimonds - Imants, Visvalža un Nanijas, dz. Kambane, dēls.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Avenue, South, svētdien; 4. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. dievkalpojums.

Ceturtdien, 8. aprīlī ,plkst. 6.30 vakarā, jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

4. aprīlī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Lūsis.) Svētdienas skola.

11. aprīlī, Pūpolu svētdienā, pl. 4 p.p. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Briedis). Svētdienas skola.

15. aprīlī, Zalā Ceturtdienā, pl. 6 vak. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

16. aprīlī, Lielā Piektdienā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

18. aprīlī, 1. Lieldienās, plkst. 5,30 no rīta dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Lūsis).

18. aprīlī, 1. Lieldienās, plkst. 4 p.p. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Briedis).

Sestdien, 24. aprīlī, no plkst. 2 līdz 8 vakarā draudzes Dāmu komitejas rīkotais Jurģu tirdziņš sv. Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto. Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 4. aprīlī, plkst. 4 p.p., dievkalpojums.

Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, pl. 11 dievkalpojums.

Lielā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 4 dievkalpojums ar dievgaldu.

Pirmās Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 10,30 dievkalpojums.

Svētdien, 25. aprīlī, pl. 11 dievkalpojums.

Jaunatnes iesvēte notiks 11. jūlijā. Jauniešiem, kas nodomājuši iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja jau tagad.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī):

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. tel. 3-3284.

Kirklandleikā, svētdien, 4. aprīlī, plkst. 8,45 ev. - lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdinijtaunā, svētdienā, 4. aprīlī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 4. aprīlī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Svētdien, 4.aprīlī, pl. 2 p.p.

Lielā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 2 p.p. ar dievgaldu.

Dofenā (Dauphin), Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, pl. 12 dienā dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Voitkus (118 Locke St. N., Hamilton, Ont., Tel.: JA-8-2259 Kristus ev. - lut. latviešu draudzē (Pāvila ev. - lut. baznīcā) dievkalpojums svētdien, 4. aprīlī, plkst. 4,30 p.p. Svētdienas skola baznīcā plkst. 3,30 p.p. (stundu pirms dievkalpojuma pieaugušiem). Dāmu komitejas sēde piektdien, 9. aprīlī, plkst. 7.00 vak., mācītāja dzīvoklī, 118 Locke St. N.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alta. Tel. 2918. 248 Selkirk Ave, Winnipeg, Manitoba.

Māc. E. Lange, Billings Bridge P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C.)

Vankuverā, Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā. Lielajā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 10168 - 107 Str., Edmonton, Alta, tel.: 41890.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. BRIGADERES
ANNELES GRĀMATA
ar OSK. NORIŠA 10 daudzkrāsainām illustrācijām, ļoti labs papīrs, bildes segtas ar zīdpapīru, 17,5x25 cm formāts, iesieta.

M. TIMMAS PASAKAS
ZELTA ATSLĒDZIŅA
Lielformāta ar krāsainām illustrācijām
Cena $3.50

LATVIEŠU TAUTAS PASAKU IZLASE
BRĪNUMA GREDZENS
Cena $1.35

E. LINKLETERS
ŽUĀNS AMERIKĀ
Cena $3.40

Ģen. ANDERSS
ARMIJA TRIMDĀ
Ies. $2.80

V. KĀRKLIŅŠ
DIEVA ZEME
Ies. $4.00

Z. MAURIŅA
DZĪVES VILCIENĀ
Broš. $3.40

J. JANŠEVSKIS
DZIMTENE
$5.60

A. DIMĀ
TRĪS MUSKETIERI
$5.60

K. HAMSUNS
AUGUSTS
PASAULES APBRAUCĒJS
$3.00

Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI
Ies. $3.45

H. Martinsons — CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI
Ies. $3.20

G. Salnais — VĪRI
$3.25

J. Veselis — DIENAS KRUSTS
$2.20

K. Zariņš — DRĀMAS IKDIENĀ
$3.00

K. Gudmundsons — BALTĀS NAKTIS
Ies. $2.80

F. Moriaks — MĪLESTĪBAS TUKSNESIS
$2.60

A. Žids — SIEVU SKOLA
$2.60

G. Flobērs — BOVĀRĪ KUNDZE
Ies. $3.20

P. Lagerkvists — BARABA
$2.40

A. Johansons — DŪMAINIE SPĪDEKĻI
$2.20

J. Klīdzējs — VIŅAS UN VIŅI
$3.35

Ingr. Vīksna — DĀVANA
$2.80

J. Veselis — VIESTURS VARAPOGA
$2.50

A. Dziļums — VAKARS UZ EZERA
$2.50

A. Eglītis — NESAULE, dzejoļi
$3.60

Z. Mauriņa — LATVIEŠU ESEJAS
$3.60

I. Grebzde — PELĒKĀ MĀJA
$2.80

K. Raudive — DIEVA ZĪMOGS
$4.00

V. Toma — SĒĻUZEMES SESTDIENA, dzejoļi
$3.60

Z. Mauriņa — BALTAIS CEĻŠ
$2.30

Dž. Svifts — GULIVERA CEĻOJUMS
$3.00

E. Adamsons — SAPŅU PĪPE, dzejoļi
$2.50

J. Akuraters — PĒTERIS DANGA
$2.90

Mariss Vētra — MANS BALTAIS NAMS
$3.40

Kā arī ļoti daudz citu agrāko izdevumu grāmatu.
Nāciet un pārliecinieties
Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO, ONT., KANADĀ
Tel. EM 8-0792

Br. PURIŅŠ,
REAL ESTATE
1318 Bloor St., W. Toronto
PIEDĀVĀ
sekojošus īpašumus

BLOOR — WESTMORELAND
6 istabu ķieģeļu pusmāja, skaista dārza tuvumā, ērta satiksme, tuvu Loblava veikals. Labs īpašums ģimenei ar bērniem. Iemaksa $2.500. Cena $11.500

COLLEGE — LANSDOWNE
Īpašums atrodas College ielā; ir iespējams to izmantot arī kā veikalu vai darbnīcu. Mājai 8 istabas, garāžas iespēja, eļļas apkure, 2 ieejas no ielas. Iemaksa $2.500. Cena $13.500, mazi obligāciju maksājumi

BLOOR — LANSDOWNE
Laba atsevišķa dubultķieģeļu māja ar 7 istabām un eļļas apkuri. Lielās istabas un labā satiksme sniedz ērtas izīrēšanas iespējas. Iem. $3.500, cena $15.000

BLOOR — LANSDOWNE
Stabila 8 istabu pusmāja ar dubultu garāžu, tuvu satiksmei, ar visām ērtībām iegūstama ar $5.000 iemaksu, cena $14.000. Lēts pirkums

QUEEN — FALLINGBROOK
Kas vēlētos iegūt vērtīgu īpašumu pilsētas skaistajā austrumu rajonā, lai piešķir sevišķu vērību šim namam. Atsevišķa dubultķieģeļu 8 istabu māja, garāža, liels dārzs, ezera tuvumā, ļoti izdevīgi obligāciju noteikumi. Iem. $2.500, cena $14.500

COWAN — KING
Atsevišķa māja Parkdale rajonā, 7 istabas, karsta ūdens apkure, garāža. Iem. $3.000, cena $15.000

BEATRICE — DUNDAS
Labs ienākumu īpašums, 8 istabas, eļļas apkure, 2 virtuves un pārējās ērtības. Iemaksa $4.000, cena $16.000. Ļoti stabila māja

WALMER RD. — BERNARD
Ar $4.000 iemaksu jums iespējams iegūt šo vērtīgo namu vienā no pilsētas labākajiem rajoniem. Nama vērtību raksturo 10 istabas, karsta ūdens-eļļas apkure, 2 vannas istabas, 3 virtuves. Saimnieks patur 1 obligāciju uz 10 gadiem. Izcils pirkums

Tuvākus paskaidrojumus par augšminētiem īpašumiem jums labprāt sniegs mūsu pārstāvis
P. AVOTIŅŠ
tel. dienā OL 7561;
vakarā ME 4589

Aiz dzelzs aizkara

CHAOSS UNIVERSĀLVEIKALĀ

19. martā Rīgas radiofons sniedza krievu valodā Rīgas universālveikala direktora Šiškova ziņojumu: „Pag. gadā 9 mēn. mēs nevarējām īstenot preču apgrozījumu plānu, jo pārdošana notika stichiski — pēdējā dekadē pārdeva preces, kas pārdošanai bija paredzētas nākošajos mēnešos. Tāpēc arī samazinājās ikdienas patēriņa preces. Tagad kollektīvs apņēmies preču apgrozījumu plānu pildīt, izmantojot preču krājumu fondu. Veikalā sašaurinātas parfimu, galanterijas, stikla un trauku nodaļas. To vietā pārdod vietējās rūpniecības ražojumus: elektriskos piederumus, trikotāžas u. c. preces. Trūkst bērniem nepieciešamās preces. Veikalā noorganizēti komjauniešu signālizēšanas punkti, kas signālizē par administrācijas trūkumiem un nekārtībām. Vasarā paredzētas preču izstādes un izpārdošanas, lai noskaidrotu, kādas preces patērētāji visvairāk pieprasa un kā labāk apkalpot pircējus. (Pat to komūnisti vēl nezina!)Maijā un jūnijā tiks iekārtots kiosks, kurā pārdos adatas, lāpamo diegu un uzpirkstenus." (Reta manta Padomijā!)

— Neko nelīdz arī Maļenkova NEPs — chaoss tirdzniecībā nav mazinājies.

JAUNIE LAIKI PADOMJU LAUKSAIMNIECĪBĀ

Ar plānošanu neveicas.

Kopš kom. partijas 19. kongresa 1951. g. rudenī no Maskavas dzirdēti arvien jauni plāni un frazes, arī atklāta paškritika.

Padomijas saimniekošanas un plānu aplamību dzīvē pierāda tas, ka jau pirms vairākiem gadiem atzina, ka „maizes labības ražošana atrisināta galīgi un negrozāmi", bet atpalikusi lopkopība, un tā jāforsē. Šogad februārī CK plēnumā plūda pretējas frāzes.

Jaunatni dzen kultivēt atmatas.

20. martā, citējot informāciju no Cīņas, Rīgas radiofons ziņoja par jaunajiem patriotiem, kas pieteicas atmatu kultivēšanai. Madonas MTS apņēmies 1954. g. iestrādāt kolchoziem 174 ha atmatu zemes, nosusināt 630 ha purvu un novākt no laukiem 2.000 kbm akmeņu. Rakstā Padomju demokrātijas triumfs teikts, ka pāri par 3.000 jauno patriotu „brīvprātīgi" pieteikušies braukt uz rajoniem, kur vajadzīgs kultivēt atmatas.

AR LĀPSTĀM UN LAUŽŅIEM MĒSLU VEŠANAS TALKĀS

Tai paša dienā radiofons ziņoja, ka 30 jaunu atslēdznieku, virpotāju un montieru, apgādāti ar lāpstām, kapļiem un dakšām, rīta agrumā pulcējušies Rīgas vagonu fabrikas komjaunatnes telpās, pēc kam devušies uz Gaujienu mēslu vešanas talkās Cīņas un Engelsa kolchozos.

— Lūk, Chruščeva ievadītā lauksaimniecības celšanas laikmeta jaunākie paņēmieni praksē!

ĀBOLIŅŠ NEVAR AIZMIRST 1919. G. „PĒRIENU"

Pad. Latvijas teātra, operas un baleta direktors Āboliņš radiofonā ziņoja, ka Pad. Latvijas opera sākusi darboties 1919. g., kad repertuārā bijis Fausts, Traviata un Jevgenijs Oņegins. Reakcijas spēki šo darbu pārtraukuši. Tagad repertuārā esot 39 uzvedumi, no kuriem 2 apbalvoti ar Stalina prēmiju. 20. martā sākusies jubilejas dekada, kad opera rādīšot savus labākos iestudējumus.

— Vai tikai arī tie nebūs „brāķi"?

BRODELIS „STŪRĒ" JAUNATNI

Profesionālās izgl. pārvaldes prks Brodelis radiofonā ziņoja, ka dažiem audzēkņiem, kas 17. skolu beiguši kā pirmridnieki, uztiecēts darbs Maskavas universitātē un Metro. Darba rezervēs tagad esot iekļautas lauksaimniecības mēchanizācijas skolas, kuras šogad beigšot 3.000 audzēkņu. Mācības gada sākumā bijis konkurss par temu — Partija ir mūsu stūrmanis, kuŗā piedalījušies 3.000 audzēkņu. Šīs skolas sagatavojot jaunatni — komūnisma cēlējus.

— Diezin, vai Brodelis drīz nepiedzīvos grūtas dienas, ja tikai dažus iestūrējis Padomijas „paradīzes ostā".

IZGUDROTĀJU UN RACIONALIZĀTORU PLŪDI

Baltijas dzelzceļnieku vidū esot daudz izgudrotāju un racionalizātoru, 21. martā lielījās Rīgas radiofons. Pag. gadā iesniegti 1577 ierosinājumi, kas devuši ietaupījumus 1.560.000 rubļu apmērā. Labākie racionalizātori saņēmuši prēmijas — tiesības piedalīties ekskursijā uz Maskavu.

— Un brīnums, it kā spītējot izgudrotājiem, dzelzceļi klibo un klibo, tāpat kā visa padomju iekārta, kas dibināta uz „lielo izgudrotāju" Marksa, Ļenina, Staļina izgudrojumu „zinātniskiem" pamatiem!

Latviešu strēlnieki...

(Pārnesums no 4. lpp.)

krievu tā laika autoritātes. Ziemeļu frontes virspavēlnieks ģenerālis Dragomirovs Pagaidu valdības, strādnieku un kareivju padomes, armijas virspavēlnieku un ģenerālštāba kopapsriedē Pēterpilī 1917. g. 4. maijā plašajā ziņojumā par frontes sabrukumu saka: „**Bet ir arī iepriecinošas parādības. Labi ir noskaņotas atsevišķās nacionālās vienības — latvieši, poļi, ukraiņi...**" Tā attestē strēlniekus frontes virspavēlnieks tad, kad krievu armijā bija iestājies sabrukums, chaoss, virsnieku padzīšana un izkaušana. Vēl vērtīgāka ir baltās armijas vadītāja, ģenerāļa Deņikina atsauksme viņa trimdā sarakstītā Krievijas revolūcijas vēsturē: „Kādi spēki vadīja šos līdz nāvei no kara nogurušos ļaudis uz jaunām briesmām un ciešanām? — Vismazāk gan ticība padomju valdībai un tās idejām.

Rezumējot apskatāmās grāmatas saturu, kas attiecās tieši uz strēlniekiem, jajautā redaktoriem, kāpēc pagājušos 30 gados nav vienveidīgu, ticamu ziņu par kritušiem strēlniekiem un to atdusas vietām, kāds bija strēlnieku pulka sastāvs revolūcijas sākumā, kāds skaitlis aizgāja uz Krieviju, cik atgriezās, strēlnieku cīņu apraksta pilsoņu karā? Grāmatā ievietotie skaitļi ir tik pretrunīgi, ka tos nopietni ņemt nevar.

Jau iepriekš minēju, ka grāmatas autoram strēlnieku jautājums nav galvenais. Viņš uzņemas sameklēt vaininiekus 1939./40. g. notikumos un raksta, ka mūsu armijas gars toreiz **bijis mozs, tās gatavības pakāpe iespējami augsta, un karavīri nav vainojami par to, ka iekšējo nesaskaņu vājinātā augstākā vadība nealcināja tos veikt viņu pienākumus, bet gan pēc pirmās kapitulācijas 1939. g. izšķirās par otro kapitulāciju 1940. g. Tikai režīms vainīgs ar kapitulāciju raditā latvju tautas traģismā."** (224. l.p.).

Turpinot šādu J. Goldmaņa domu gājienu, tikpat nepamatoti varam apgalvot, ka tikai P. Bangerskis vainojams leģiona kapitulācijā, bet pavisam pamatoti — kā viņam — J. G. — jānes atbildība par strēlnieku traģēdiju 1918./19. g. Sākumā minēju, ka J. Goldmanis grāmatā „Latviešu strēlnieki mūžības gaismā" ir solījis sniegt jaunus materiālus pareizā vēstures perspektīvā."

Kā redzējām, šie materiāli ir tādi, kas ar neglītiem paņēmieniem kūda un šķel jau tā dziļā depresijā iestigušo trimdas tautu, organizējot kādu jaunu „kaujas līniju", kuŗas vienā pusē stāv strēlnieki, otrā — kalpakieši, Saeima, valdība, anonimi „lieli vīri", favoriti, ģenerāļi; vienā pusē — 1939./40. g. kaujas gatavībā Latvijas armija, otrā pusē nesaskaņu vājinātā vadība un režīms. J. Goldmanis aizkar ne tikai mūsu pašu pagātni, ļoti netaktiski pieskaŗās mūsu kaimiņu tautu valstsvīriem — Polijas maršalam Pilsudskim un Lietuvas ģenerālim Kubiļunāsam. Pie tam, vai tas nav tas pats Kubiļunass, kuŗš kapteiņa pakāpē cīnījās kopā ar latviešu strēlniekiem Rīgas frontē? Šo vīru darbi savu tautu labā ir jau iegājuši vēsturē, un nekādi jauni „vēstures materiāli" tos neaptraipīs.

J. Saliņš,
2. Rīgas pulka strēlnieks.

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās KE 5628

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶIGAS, ADAS SLIMĪBAS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto

LUNSKY OPTIĶIS
WA 1-3924 470 College St.
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

NAMSAIMNIEKI!
Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par
PAZEMINĀTĀM CENĀM
un uz jums izdevīgiem
EARLSCOURT FUELS
firmas maksāšanas noteikumiem.
Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos. Krājumā visu šķirņu ogles- ieskaitot slaveno Reading Antracite
UZSTĀDĀM EĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI
Pasūtnājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis
K. JANDAVS
no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropē un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.
WA 1-0556 vai LL 5228

GEORGE WESTON LIMITED No. 1

SMAGS DARBS — KATRĀ VALODĀ

PĀRVAROT VALODAS ŠĶĒRŠĻUS, SLOVAKS ATROD APMIERINĀJUMU KANADĀ

Prominents Slovakijas darbinieks un augsts valdības loceklis Rudolfs Frastrackys ieradās Kanadā 1949. gadā. Sākumā ar diezgan trūcīgām angļu valodas zināšanām viņš strādāja par sekretāru kādā firmā un pēc tam atvēra Importa — Eksporta aģentūru Toronto.

Šodien, pēc pieciem gadiem, šis jaunkanadietis var justies drošs, jo sevi labi apgādājis, baudot jaunās zemes labvēlību. Viņš ir tipisks jauniebraucēju paraugs, kas sekmīgi īstenojis savus nodomus šai mūsu lielajā zemē.

Zemē, kas dod sirdsapziņas, vārda un ticības brīvību... drošu dzīvi... un šai brīvībā Rudolfs Frastrackys ir atradis savu iedvesmi darbam. Kanadieši ar lielu laipnību saņem ieceļotājus, kas no vecās pasaules atnes izvēlētajā zemē apbrīnojamus talantus un daudz ko pamācošu. Šie ir rītdienas kanadieši... kas šodien vēlas tās privilēģijas, ko mūsu zeme sniedz, un tādā kārtā labprāt uzņemas pienākumus, kas saistās ar Kanadas pavalstniecību.

Šī ir viena no rakstu serijas, kas iespiesta uz George Weston Limited ierosinājumu labākai izpratnei par Kanadu un kanadiešu pavalstniecību

Weston's

AUGSTAS KVALITĀTES BISKVĪTU, MAIZES, KŪKU UN SALDUMU RAŽOTĀJS

THE DOMINION BANK No. 2

BANKAS PADOMS

KĀPĒC ĪRĒJAMI SEIFI?

Lai nodrošinātu jūsu vērtszīmes, apdrošināšanas polises, dokumentus, vērtslietas un svarīgus vērtspapīrus pret uguni un nozušanu. Seifu īres maksa DOMINION BANKĀ ir mazāk par divi centi dienā. Vienīgi jūs varat atvērt savu īrēto seifu, kur jūs katrā laikā bankas darba stundās varat pārbaudīt seifa saturu. Norādījumus un ieteikumus, kā arī sīku informāciju aizdevumu lietās jums sniedz jūsu tuvākās DOMINION BANKAS nodaļas vadītājs. Jūs katrā laikā laipni uzklausīs.

THE DOMINION BANK

83 GADUS APKALPO KANADIEŠU SABIEDRĪBU

LATVIEŠI ASV UN KANADĀ, POSIETIES DRAUDZĪBAS DIENĀM 17. un 18. JŪNIJĀ NIAGARĀ!

Ik vasaru sestdienās un svētdienās Niagāras ūdenskrituma vērotāju drūzmā bieži jo bieži dzird latviešu valodu. Daudzi tautiešī mēro simtiem jūdžu, lai redzētu šo vareno dabas veidojumu, krāšņos parkus, apstādījumu ziedu un strūklaku meistarīgo sakārtojumu.

Niagāras latviešu draudzes ierosinājumā pulcējās Niagāras un St. Katarīnes organizāciju pārstāvji. (DV, draudzes, mazpulki, dāmu klubs, jaunatnes u. c.), lai izvēlētu rīcības komiteju šīs vasaras 17. un 18. jūlijā paradzētajām draudzības dienām Niagārā. Sēdē piedalījās arī LNAK pārstāvis J. Andrejsons (Hamiltona), jo sarīkojums notiek LNAK un ALA's protektorātā.

Rīcības komitejā ievēlēja: pr-dī agr. P. Treijeru (Niagāra), viceprdi inž. E. Saksu (St. Katarīnes) viceprdi R. Grigoru (Niagāra), sekretāru un sarīk. inform. vad. J. Līģeri (Niagāra), bet kasi un saimniecisko daļu pārzinās Grebles kundze un J. Strautmanis (abi St. Katarīnēs).

Sarīkojums paredzēts divās dienās — sestdienā un svētdienā. Rīkotāji programmā pirmās dienas priekšpusdienā paredzējuši svētku atklāšanu ar svētbrīdi un šeit kojošu konferenci. Vakarā koncerts un balle. Svētdienā paredzēta kopēja Niagāras un apkārtnes apskate un azaids brīvā dabā ar programmu.

Šī draudzības salidojuma galvenais mērķis — rast iespēju satikties abu zemju tautiešiem, apmainīties domām un iespaidiem, pārrunāt trimdas problēmas un kopējā draudzībā pavadīt patīkamus brīžus.

Kanadas latviešiem vēl apmēram 90 proc. nav iespējas šķērsot ASV robežu, tāpēc arī Niagāra ASV latviešiem ir tuvākā pieejamā vieta satikt Kanadā dzīvojošos latviešus.

Sarīkojumu dienas ir izvēlētas tieši jūlijā, kas daudzās rūpnīcās ir atvaļinājuma mēnesis. Rīcības komiteja pašreiz jau enerģiski strādā sies pie darba: Niagārā noīrēta lielākā — St. Patrika sarīkojumu zālē, kas spēj uzņemt 1.200 apmeklētāju. Pašreiz sastāda koncerta programmu, kuŗā piedalīsies ASV un Kanadas latviešu mākslinieki.

Par sarīkojumu, apmešanās iespējām, iepriekšēju reģistrēšanos u. t. t. sekos sīkāka informācija. Tautieši, gatavojieties un ieplānojiet savu atvaļinājumu tā, lai arī jūs varētu būt šīs vasaras lielākā latviešu salidojuma dalībnieki.

J. L.

Apkārt zemes lodei

● Austriešu policija brīdinājusi bijušo nacionālsociālistu, feldmaršalu Kesselringu no draugu un līdzapcietināto meklēšanas Austrijā. Kesselringu atbrīvojā no cietuma, kur viņš bija ievietots kā kara noziedznieks, 1952. gadā, un tagad viņš pavada savu atvaļinājumu Austrijā.

● Indiešu policija Lucknovā devusies kara gājienā pret kādu tīģeri, kuŗam bija paradums doties cilvēku medībās. Tīģeris pēdējos 2 gados bija saplosījis vairāk kā 145 cilvēku, līdz kamēr valdības nepacietības mērs bija pilns. Tagad meditāju tīģeri medī vesels bataljons policistu, pārmeklējot vairāk kā 50 km lielu džunglu apgabalu.

● Nobendētā krievu čekas priekšnieka Berijas meita Lidija uzturas rietumos. Viņa no Milānas caur Genuju devusies uz Lozānu, kur dzīvo viņas māte. Lidija ir tikai 27 gadus veca, bet jau paguvusi 2 reizes šķirties. Pēc pirmās laulības šķiršanas viņa ar savu mazo meitiņu atstāja Krieviju un devās uz Šveici. Tur viņa apprecējās ar kādu krievu, ar kuŗu kopā devās uz Šanghaju. Tagad viņa atkal uzturas Šveicē, kārtojot savas otrās laulības šķiršanu.

● Slavenās Ritas Hajvortes vīrs, arģentīnietis Diks Hajmess tagad saņēmis immigrācijas iestāžu lēmumu, ar kuŗu viņš tiek izraidīts no ASV. Lēmums ir galīgs, bet par to var iesniegt apelāciju Vašingtonā. Izraidīšanas iemesls ir noteikumu pārkāpšana, sakarā ar viņa ciemošanos pie Ritas Honolulū pagājušā gadā. Hajmes varēja gan uzturēties ASV, bet tam nebija tiesības bez speciālas atlaujas atkal atgriezties Sav. Valstīs.

● Klēra Blūma, kuŗas līdzinieci tik ļoti izmeklējās pa visu Kanadu, tagad vienojusies par Ofelijas lomas tēlošanu Hamleta uzvedumā, kuŗš notiks Melsinores vecajā Kronobergas pilī, t. i. Hamleta dzimšanas vietā. Uzvedumu sagatavo britu Old - Vik teātris, kuŗš jau agrāk — 1937. un 1950. gados uzvedis Hamletu Kronebergā.

● Skotland Jards nācis uz pēdām lielai viltotu naudas zīmju izplatītāju bandai. Pēc policijas ieskatiem iespiests vairāk simts tūkstošu eksemplāru vienas mārciņas un 10 šiliņu zīmes, kuŗas bijis nodomāts šai pavasarī iepludināt Lielbritanijā. Policija tomēr nākusi viltotājiem uz pēdām ātrāk, jo noķērusi 7 personas, kuŗām bijuši nelieli krājumi viltoto zīmju. Pēdējās laikstas apgrozībā „izmēģināšanai" pirms lielās akcijas sākšanās. Visas zīmes iespiestas ar vienu un to pašu spiedi, un līgas vadība domājams, atrodas Francijā vai Itālijā.